

RADIO EXPRES

N° 9

26 Febr.

==1932==

TELEVISIE VOOR DEN AMATEUR

door J. CORVER en G. J. ESCHAUZIER

Prijs, in driekleurendrukomslag f 1.25.

Uitgave van N.V. Uitgeversmaatschappij v/h N. Veenstra, Dan Haag, Laan v. Meerdarvoort 30

PRIJS

25

CENT

VRAAG GRATIS TOEZENDING

DER BROCHURE

„LORENZ-RADIO“

C. E. B., LAAN v. MEERDERVOORT 30, DEN HAAG

Fa. Ch. VELTHUISEN

OPGERICHT 1891

TELEFOON 116227
OUDE MOLSTRAAT 1S
DEN HAAG.

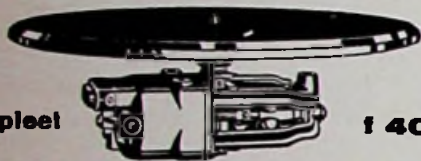
De **MAVOMETER**
een Kunstwerk der meettechniek
Prijs f 22.75
(zonder toebehooren).

Met shunts en weerstanden
zijn **59** metingen mogelijk.

LEVERING VAN LOSSE
ONDERDEELLEN.

CRYSTALPHONE MOTORS

„patent Dreger“

compleet f 40,-

geheel compleet met luxe draaitafel 30 c.m., automatische stop-inrichting met uitschakelaar, tabulator met precisie instelling, rubber onderlegslijven en bevestigingsschroeven, omschakelaar voor 220 Volt en 125 Volt.

Ingebouwd in kast compleet met pick-up f 100,-

de Edison-Crystalphone-Organisatie
H. W. K. DE BREY & Co.
'S-GRAVENHAGE

Naaml. Venn. **TASSERON'S**
HANDELS- & INGENIEURS-BUREAU
CONRADKADE 24 -- 'S-GRAVENHAGE

Vanaf heden binnenkomende orders op de

FERRANTI-BANDFILTER

kunnen niet meer worden uitgevoerd tegen f 40,-,

doch is de prijs daarvoor thans **f 43.45**
door de fabriek vastgesteld op

TWEE NIEUWE
TELEFUNKEN=LUIDSPREKERS.

CENTRAFOON. Een luidspreker van goede kwaliteit in fraaie eikenhouten kast. Is bovendien zeer geschikt voor aansluiting aan radio-centrales.

PRIJS. . . . . f 40.—

SIHAPHON 54, een magnetische luidspreker, welke als een dynamische klinkt. Belastbaar tot 2 Watt. Te schakelen voor iedere eindlamp, alsmede voor radio-centrales.

PRIJS . . . . . f 58.—

Laat U deze luidsprekers door
Uw handelaar demonstreeren.

TELEFUNKEN — DEN HAAG

RADIO-EXPRES

WEEKBLAD VOOR RADIO-TELEGRAFIE EN-TELEFONIE,
WAARIN OPGENOMEN RADIO-WERELD

OFFICIEEL ORGAAN VAN
DE NED. VER. VOOR RADIO-TELEGRAFIE.
REDACTEUR: J. CORVER.

UITGAVE v. d. NAAMLooZE VENNOOTSCHAP
UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ v/h N. VEENSTRA,
LAAN VAN MEERDERVOORT 30, DEN HAAG.
TEL. 332112, GIRO 99225.

DIT BLAD VERSCHIJNT IEDEREN VRIJDAG.

De abonnementsprijs bedraagt, bij vooruitbetaling, f 3.— per halfjaar voor het binnenland en f 5.— voor het buitenland, per postwissel of per Giro 99225 in te zenden aan het bureau van Radio-Expres, Laan van Meerdervoort 30, den Haag. — Losse nummers f 0,25 per stuk. Correspondentie, zoowel voor Administratie als Redactie, gelieve men te zenden aan het adres: Laan van Meerdervoort 30, 's-Gravenhage. Het auteursrecht op den volledigen inhoud van dit blad wordt voorbehouden volgens de Wet op het Auteursrecht van 23 September 1912, Staatsblad n° 308.

NEDERLANDSCHE OCTROOI-RECHTSPRAAK.

Over den verkoop van onderdeelen voor den bouw van het door ons ontworpen en gepubliceerde schema R.-E. Bandfilter-Chassis heeft de N.V. Philips' Radio deze week een uitspraak in kort geding uitgelokt tegenover de N.V. Hoffman's Radio te den Haag.

Daarbij is de N.V. Hoffman's Radio op grond van schending van octrooirechten in het ongelijk gesteld, waar hij aan de firma Marijnen een niet geheel compleet stel onderdeelen in twee partijen had geleverd, onder bijvoeging van het door Radio-Expres gepubliceerde bouwschema.

Hiermede is een dergelijke uitvoering der bestelling van een incompleet stel onderdeelen voor een schema, waarvan niet is te ontkennen, dat er werkwijzen in zijn toegepast, waarop octrooi bestaat, gelijk gesteld met den verkoop van een complete bouwdoos.

Dat het samenstellen en leveren van z.g. bouwdozen gerekend zou worden, octrooischending op te leveren, heeft naar ons inzien altijd vastgestaan en het is ten overvloede door de uitspraken in een proefproces Philips-Lelie (ofschoon nog niet in hogere instantie dan door het Haagsche Gerechtshof) bevestigd. Over den inhoud van het arrest, waarbij het Hof zijn uitspraak over bouwdozen gaf, hebben wij straks een paar opmerkingen te maken. Eerst evenwel nog een enkel woord over de zaak-Hoffman.

Ongetwijfeld bestaat er een feitelijk verschil tusschen het in den handel brengen van bouwdozen en het op bestelling bij elkaar brengen van de onderdeelen

voor een willekeurig, ergens in een blad gepubliceerd schema. Maar als de bouwdoos licensieplichtig is, en *het actief aandeel van den handelaar aan de samenstelling* van het te bouwen toestel is te beschouwen als het element, dat de octrooischending vormt, is dat verschil inderdaad niet groot.

Mag de handelaar dan geen enkel onderdeel leveren met de wetenschap, dat het doel van den koper is, het te gebruiken in een toestel, waarin geoctrooyeerde schakelingen zullen worden toegepast? Of mag hij misschien geheel geen onderdeelen meer leveren?

In het volgend nummer wordt een aanvang gemaakt met de bouwbeschrijving van de

Radio-Expres Bandfilter-Super.

een 5-lamps-superheterodyne, voldoende aan hoogste selectiviteits-eischen, met briljante weergave.

In onze Octrooiwet zou dit *zeker geen steun kunnen vinden*, behalve wanneer op de onderdeelen *zelf* octrooien zouden rusten. Onze wet kent aan den particulier het volledige recht toe, voor experiment en voor eigen gebruik elk octrooi, op welk gebied ook, toe te passen. De handelaar, die een niet op zich zelf geoctrooyerd onderdeel verkoopt, voor welk doel ook, begaat dus ons inziens dáárdor geen daad tegen de wet; zelfs niet wanneer hij een willekeurig aantal verschillende onderdeelen gelijktijdig verkoopt, die hem met name gevraagd worden. Maar elke actieve deelname aan de keuze van deelen voor een bepaald schema brengt hem op de grens van het verrichten eener

daad van fabricage, die *hij* niet in zijn bedrijf mag verrichten en waardoor het verkochte een vorm krijgt, waarin hij het niet mag verhandelen.

Zóó heeft men naar onze meening de wet te lezen. Of de koper uiteindelijk toch nog weer niet als particulier, maar bij wijze van bedrijf het gekochte zou gaan verwerken, ligt onder deze omstandigheden buiten de verantwoordelijkheid van den verkoper. *Die aansprakelijkheid* ligt dan bij den koper.

* * *

Thans de opmerkingen, welke wij hebben over de uitspraak van het Haagsche Hof in het proefproces Philips-Lelie over bouwdozen voor toestellen, waarin geoctrooyeerde schakelingen worden toegepast.

Het slot van het desbetreffende arrest luidt:

Overwegende dat appellant echter niet heeft ontkend en bij pleidooi zelfs heeft toegegeven dat, wanneer hij zelf uit de onderdeelen der bouwdozen volgens de bijgaande beschrijving en tekening een radio-toestel zou hebben in elkaar gezet en dit in en voor zijn bedrijf zou hebben in het verkeer gebracht of daarmee gehandeld als boven is aangegeven, hij geïntimeerde's bij de dagvaarding vermelde octrooien of één of meer daarvan wél zou hebben geschonden;

Overwegende dat echter naar 's Hof's oordeel het op de wijze als bovengenoemd in of voor zijn bedrijf in het verkeer brengen, verder verkoopen, afleveren en voor een ander in voorraad hebben van de onderdeelen van eenig voortbrengsel waarop een ander octrooirechten kan doen gelden, ten aanzien van de bepalingen der octrooiwet geacht moet worden gelijk te staan met het in of voor zijn bedrijf in het verkeer brengen, verder verkoopen, afleveren en voor een ander in voorraad hebben van he

voortbrengsel zelf, daar men anders door het in onderdeelen splitsen van zulk een voortbrengsel en dan met die gezamenlijke onderdeelen handelen als voormeld, tal van octrooirechten feitelijk zou kunnen waardeloos maken, hetgeen zeker niet door de wet kan zijn toegestaan;

Overwegende dat daaruit volgt, dat het ook niet terzake doet, dat — gelijk appellant heeft betoogd — die onderdeelen bestemd waren om te verhandelen aan liefhebbers, die ze dan voor hun genoegen en voor zich zelf konden samenvoegen, en dus niet voor wederverkopers — maar dat bovendien appellant het niet in zijn hand heeft, wat koopers of eventueele koopers met die onderdeelen zullen verrichten;

Overwegende dat derhalve de grief van appellant is ongegrond en het vonnis waarvan beroep moet worden bevestigd;

Rechtdoende in hooger beroep:

Bevestigt het vonnis der Arrondissements-Rechtbank te 's-Gravenhage d.d. 30 December 1930, waarvan beroep.

In deze uitspraak wordt door het Hof een element gebracht, dat geheel vreemd is aan de Octrooiwet en wel in een vorm, dien wij in een rechterlijk vonnis in hooge mate bedenkelijk achten.

Aan het slot der tweede alinea wordt n.l. een op zichzelf geheel noodeloos „bewijs uit het ongerijmde” geleverd, iets, dat in het algemeen op zwakte van argumentatie duidt en heel licht tot ernstige mentale ontsparingen leidt. Wij bedoelen het toevoegsel: „daar men anders door het in onderdeelen splitsen van zulk een voortbrengsel... tal van octrooirechten feitelijk zou kunnen waardeloos maken, hetgeen zeker niet door de wet kan zijn toegestaan”.

Vooropgesteld zij, dat de Octrooiwet nergens een waarborg scheidt, dat de volgens die wet verleende rechten ook inderdaad waardevol zullen zijn. Als bij de octrooi-verleening moest vaststaan, dat de Octrooiraad er voor in stond, dat met het verleende octrooi meer of minder belangrijk financieel resultaat zou zijn te behalen, zouden er zeer vele niet verleend worden. En er staat niets in de Octrooiwet, waaruit de rechter een opdracht kan putten om in elk geval te zorgen, dat iemand aan zijn octrooirechten geld verdient. Dit regardeert den octrooivrager, het regardeert de directie en den aandeelhouder van een octrooi-koopende of exploiteerende onderneming, maar het regardeert niet den rechter. Evenmin als wanneer het een voor een appel en een ei gekocht recht geldt, waaruit onevenredig véél munt wordt geslagen. De rechter heeft alleen de in de Octrooiwet omschreven rechten, waaronder ook die van den particulier en diens leverancier tegen elkaar af te wegen. Het is in het algemeen volstrekt niet waar, dat het waardeloos maken van octrooirechten door de wet niet kan zijn toegestaan; het bereiken van het zelfde doel met andere, betere, goedkoopere middelen is beslist wél toegestaan. Wanneer het „in onderdeelen splitsen” op zichzelf geen inbreuk zou vormen, zou

het nevenverschijnsel van het waardeloos worden der rechten het nooit tot een inbreuk kunnen maken.

Daarom deugt deze redeneering van den rechter niet. En helaas is daardoor geen enkele preciseering gegeven ten aanzien van de vraag, in welk deel van de actieve handeling de inbreuk nu eigenlijk is gelegen.

Erger nog is, dat op die drogredeneering in het arrest wordt voortgebouwd, zoodat er nu feitelijk staat, dat, ook al geschiedt de verkoop van onderdeelen aan menschen, die vrij zijn om te bouwen wat zij willen, de voor den octrooihouder daaruit voortspruitende schade het element is, dat de inbreuk vormt.

Wij hebben vernomen, dat er juristen zijn, die dit arrest zóó lezen en meenen, dat het verkoopen van elk onderdeel, ook los van het begrip „bouwdoos”, nu als inbreuk zou kunnen worden aangemerkt.

Dit is de zaken op hun kop zetten en het is te hopen, dat de Hooge Raad ze in cassatie stevig recht zet; anders wordt onze octrooi-rechtspraak een paskwil.

J. CORVER.

Hare Majesteit de Koningin zal op 15 Maart a.s. den eersten dag der 26ste Kon. Nederlandsche Jaarbeurs, het derde Jaarbeursgebouw te Utrecht officieel openen.

Kalundborg schijnt te zullen verdwijnen, omdat de Noren, die hun zender op onze 1070 meter plaatsten, zooals de koekoek een ei in het nest legt, er last van hadden. De Denen spelen dus de rol van de tweede musch, die uit het nest wordt gegooid. Zij gaan nu hun Kopenhagen-zender (in het golfgebied der korte omroepgolven) versterken.

De Zweden brengen dit najaar Motala, nu gestoord door Warschau en Moskou, van 30 op 100 kW.

GENERAAL FERRIÉ †.

Dinsdag 16 Februari overleed op ruim 63-jarigen leeftijd, ten gevolge eener operatie, waarmee al te lang was gewacht, de leider van den Franschen militairen radiodienst, Gustave Auguste Ferrié.

Generaal Ferrié is ongetwijfeld één der meest bekende figuren uit de internationale radio-wereld, een man van buitengewoon organisatorisch talent en van groote scherpzinnigheid.

Ofschoon hij slechts 63 jaar is geworden, behoorde hij tot de nestors der nog zoo jonge radiowetenschap. In 1891 benoemd tot luitenant der genie en in 1897 bevorderd tot kapitein, legde hij in 1898 den grondslag voor den radiodienst bij het Fransche leger. Tot de eerste onderzoekingen, waarmee hij zijn naam vestigde in de wetenschappelijke wereld, behoorden in 1900 die betreffende het gebruik van den electrolytischen detector. Het Eiffeltorenstation was zijn schepping, waarvoor in 1903 een houten loods werd ingericht op het open terrein tusschen den toren en de Ecole Militaire. In 1908 werden met dit station communicatie-afstanden van 2000 km bereikt.

Een geweldige werkkraft ontplooidde Ferrié tijdens den oorlog, beschikkende over medewerkers als Gutton, Abraham, Marius Latour, Laut enz., met wie hij vanaf 1915 de vacuümlamp in de practijk ontwikkelde.

Uit deze periode wordt van hem een typeerende anecdote verteld; de toenemende behoefte aan nauwkeurige golfmetingen had oneenigheid doen ontstaan over een juisten golflengte standaard; Ferrié koos op het laboratorium een behoorlijk solieden golfmeter uit en decreeteerde: dit was voortaan de standaard voor de Fransche militaire radio, met verbod om er verder over te kibbelen.

Direct na den oorlog was hij de promotor der reuzenzenders Lyon la Doua en Croix d'Hins, maar ook de zeer korte golven vonden zijn aandacht. Eén zijner scheppingen was het Laboratoire national de radio-electricité.

De Académie verkoos hem tot lid in 1922 en in 1924 verwierf hij den Osiris-prijs van frcs 100.000. Sedert 1929 bekleedde hij een rang, gelijkstaande met het bevelhebberschap van een legercorps. Toen hij 29 Nov. 1930 den leeftijdsgrens van 62 jaar bereikte, werd bij speciale wet zijn handhaving op zijn post mogelijk gemaakt. Eén zijner laatste werken was een ontwerp voor den Franschen omroep met elf groote zenders. Tijdens zijn ziekte werd hij nog tot grootkruis in het Legioen van Eer bevorderd.

Generaal Ferrié heeft jaren geleden ook in Nederland eenige lezingen gehouden en velen zullen zich zijn sympathieke bijdrage herinneren in het Gedenkboek, uitgegeven ter gelegenheid van het Tienjarig bestaan der N. V. V. R.

LICHTNETRADIO.

Een persbericht van Telefunken meldt, dat deze firma technisch het vraagstuk van radiodistributie langs het lichtnet reeds lang had opgelost. In 1919, voordat van omroep per radio sprake was, werd reeds door Telefunken met succes gebruik gemaakt van lichtleidingen voor telefonie en in 1925 werd een inrichting

tot stand gebracht, die het programma van Leipzig aldus distribueerde. De kosten zijn echter voor omroep veel hoger gebleken dan van flinke radio-zenders.

Tevens zond Telefunken ons een in Mei 1929 gepubliceerde brochure met kaarten en photo's, getiteld Carrier Current Telephony applied to High Tension Networks, waaruit blijkt, dat niet alleen in Duitschland, maar ook in omringende landen tal van telefonie-verbindingen over hoogspanningsleidingen door Telefunken werden uitgevoerd.

In Electro-Radio geeft voorts de heer Kalmeyer een overzicht van in hoofdzaak Amerikaansche literatuur, waaruit eveneens is te zien, dat het vraagstuk sedert vele jaren bepaalde practische oplossingen heeft gevonden.

Aansluitende aan deze publicatie schrijft de heer Kalmeyer ons nader, dat zij, die zich voor technische gegevens interesseeren, veel daarover kunnen vinden in „De Ingenieur” 1926 No. 33. Daarin komt een vrij uitvoerig résumé voor van een beschrijving van het z.g. „load dispatching system”, waarbij gebruik gemaakt wordt van draaggolf-telephonie langs sterkstroomgeleiders. Het betrokken artikel is van de hand van Dipl.-Ing. E. Wollner en gaat ook in op de toepassing bij hoogspanningslijnen. Het bevat o.a. een graphiek, waarin de verandering van den golfweerstand ten opzichte van de frequentie is uitgedrukt voor drie fasen 110.000/5500 Volt, 12.000 KVA-transformatoren. Bovendien wordt daarbij zelfs duplex-telephonie besproken. Installaties als bovenbedoeld zijn door de Western Electric Company voor een Amerikaansch krachtstation geleverd.

Voor hen, die „De Ingenieur” niet lezen, deelt de heer Kalmeijer nog mede, dat een overdruk van genoemd artikel indertijd verschenen is bij de fa. Belinfante en Schinkel te 's-Gravenhage.

* * *

Het is dus ten slotte maar de vraag of door de N.V. Philips' Radio werkelijk iets nog geheel nieuws op dit gebied zou zijn gevonden, waardoor de toepassingsmogelijkheid voor omroepdistributie in een geheel ander licht zou komen.

DE KOFFERKINO.

In verband met onze mededeelingen in het vorig nummer over de kofferkino van „Klangfilm” deelt de N.V. Techn. Hand. Mij. v/h. Biedermann en Co. ons mede, dat zij als hoofdvertegenwoordiging voor Nederland van de Mij. Cinetone, Hollandische Geluidsfilmfabriek, sedert ruim een half jaar installaties importeert van de Amerikaansche De Vrij Corporation te Chicago, welke het projectie-apparaat met Soundbox, versterker, luidspreker en

benodigde snoeren omvatten, verpakt in twee koffers.

De installatie werkt op wisselstroom en is leverbaar voor 220 of 110 Volt. De versterker heeft een eindvermogen van 50 Watt. De in de projector gebouwde soundbox bestaat uit een fotocel van prima kwaliteit, belichtingslamp en lenzenstel. De spleet is uiterst nauwkeurig in te stellen.

De 500 Watt projectie-lamp geeft met het uitmuntende lenzenstel een prachtig scherp en lichtsterk beeld. De projector is met den versterker-koffer verbonden door een geheel afgeschermd kabel. Op den versterker is een volume-regelaar aangebracht. De versterker bevat tevens een stopcontact, waarop een pick-up aangesloten kan worden, waardoor het dus mogelijk is, om indien stomme films projecteerd worden, deze muzikaal te begeleiden.

Ook is men hierdoor in staat om in de pauze gramfoonmuziek te geven. De geluidsterkte is ruim voldoende voor een groote zaal.

Een andere mogelijkheid is nog, indien men stomme films projecteert, om op dit stopcontact een microfoon-transformator aan te sluiten en door de microfoon een verklarenden tekst te spreken.

Bij elken projector is een volledige gebruiksaanwijzing gevoegd, waarin tevens staat aangegeven, hoe de film wordt ingezet.

Reserve lampen worden door de Mij. „Cinetone” geleverd.

NED. RADIO-GENOOTSCHAP.

In een te Amsterdam gehouden vergadering van het Radio-Genootschap heeft de voorzitter, Prof. Ir. C. L. van der Biit geprotesteerd tegen het niet tegenwoordig zijn van het Genootschap in de door P.T.T. ingestelde Storingscommissie.

Voorts hield Ir. P. J. H. A. Nordlohne een voordracht over „Experimenteele radio-omroep op een golflengte van 7.85 meter te Amsterdam”, een onderzoek, dat door het natuurkundig laboratorium van de N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken werd georganiseerd.

Na een historisch overzicht van op dit gebied in Frankrijk, Engeland, Amerika en Duitschland verrichte proefnemingen, werden uitvoerig besproken de eigenaardige moeilijkheden, welke zich op zoo korte golflengten voordoen, zoowel aan de zend- als aan de ontvangzijde; en welke middelen moeten worden aangewend om zich voor deze moeilijkheden te vrijwaren. Blijkens velerlei veldmetingen en ontvangproeven is het mogelijk, een stad als Amsterdam te voorzien van een plaatselijken omroep op een golflengte van 7—8 meter, mits de zendantenne op een hoog punt in de stad wordt opgesteld

en de antenne-energie ca. ½ kW is. Deze omroep kan ontvangen worden met een speciaal daarvoor geconstrueerd, doch eenvoudig voorzetapparaat in combinatie met een normalen omroepontvanger.

Spr. stond o.a. ook stil bij het van verschillende zijden geopperde denkbeeld van een z.g. superheterodynezender. Dat dit idee niet voor verwezenlijking vatbaar is, volgt direct uit een numerieke beschouwing van dit voorstel. Een dergelijke zender zou n.l. een fabelachtig groot vermogen moeten hebben van de orde van 1000 kW om een oppervlak van slechts een tiental vierkante kilometers te kunnen bestrijken.

Na de voordracht had een demonstratie plaats en werd de in het Carlton Hotel opgestelde zender bezichtigd.

NEDERLANDSCHE VEREENIGING VAN DETAILLISTEN IN DE RADIOBRANCHE.

Op Vrijdag 19 Februari j.l. hield de afdeling 's-Gravenhage van de Nederlandsche vereeniging van detaillisten in de radiobranche een propagandavergadering.

Voor deze vergadering bleek zeer veel belangstelling te zijn van de zijde der Haagsche radiohandelaren, welke belangstelling zich bij vrijwel alle aanwezigen daadwerkelijk uitte in de aanvraag voor lidmaatschap.

Het succes der vergadering is grootendeels te danken aan de voordracht, gehouden door den Heer Ph. L. Heijermans, die op welsprekende wijze de wenselijkheid eener Haagsche afdeeling propageerde.

Het bestuur is samengesteld als volgt: C. Caminada voorzitter, H. Verseveldt, J. v. d. Horst, E. Velthuisen secretaris, J. v. d. Berg.

Een dergelijke vereeniging zal, naar men hoopt, op verlerlei gebied hoogst nuttig werk kunnen verrichten, waarbij te denken is aan de bevordering van den reëelen handel, de bestrijding van storingen, enz.

STORINGEN-WEE.

Aan de Directie van het Gemeentelijk Electrisch Bedrijf te den Haag is door een veel geplaagd luisteraar het volgende schrijven gericht:

Eén mijner burens, de heer B., gebruikt voor geneeskundige doeleinden een hoogfrequent-electriseer-apparaat, dat gedurende de tijden, waarop het in werking wordt gesteld, zoodanige storingen veroorzaakt, dat zijn buurtgenooten hun radio-ontvang-toestellen moeten uitschakelen. De storing bestaat uit een oorver-

doovend lawaai, hetwelk het best te vergelijken is met het door een motor veroorzaakte geluid.

Om aan deze zeer hinderlijke storingen een einde te maken, werd door tien buurtgenooten een verzoek om bemiddeling tot het Hoofdbestuur der Posterijen, Telephonie en Telegrafie gericht. Op aanraden van technici van het Hoofdbestuur, die de oorzaak der storingen opspoorden, werd door veertien omwonenden aan den heer B. een storingsbeveiliging (merk Siemens en Halske) aangeboden, met verzoek dezen beveiliging vóór zijn electriseer-apparaat te schakelen. Aan dit verzoek zou welwillend worden voldaan.

Na korten tijd bemerkten wij, dat de storingen weer als voorheen begonnen op te treden. Door de familie B. werd medegedeeld, dat, volgens den persoon, die den heer B. het electriseer-apparaat had geleverd, het vóórschakelen van den beveiliging het „onder stroom” komen van den te electriseeren persoon verhinderde, waarom hij van den beveiliging verder geen gebruik wenschte te maken. Bovendien zou de geleverde beveiliging niet deugdelijk zijn. Bij een volgend bezoek werden door een deskundig buurtgenoot aan dit instrument geen gebreken geconstateerd. Ook iemand van de Firma Siemens en Halske, wien ik het apparaat ter onderzoek gaf, verklaarde dat dit volkomen correct werkte. Tijdens bovenbedoeld bezoek aan den heer B. werd het snoer van het electriseer-apparaat een weinig ingekort. Daar hierbij gebruik moest worden gemaakt van onvoldoend gereedschap, werd de isolatie bij het opnieuw bevestigen van den steker niet volkomen aangebracht, waardoor kortsluiting ontstond. Het euvel werd echter spoedig door een door den heer B. te hulp geroepen electricien verholpen, terwijl onzerzijds werd aangeboden de gemaakte kosten te vergoeden. Dit aanbod werd afgeslagen.

Aangezien noch het aanbieden van den beveiliging, noch de herhaalde klachten van buurtgenooten eenig resultaat hadden, riep ik nogmaals de bemiddeling van het Hoofdbestuur in.

Korten tijd geleden meldden zich drie heeren van het Hoofdbestuur, van verschillende apparaten voorzien, aan de woning van den heer B. Zij werden echter door Mevrouw weggezonden met de boodschap, dat zij thans niet gelegen kwamen, omdat mijnheer „rustte”. Telephonisch zou het Hoofdbestuur ervan verwittigd worden, wanneer het bezoek der heeren verwacht kon worden. Dit telephonische bericht bleef uit, waarom zich op 25 Januari j.l. één der heeren opnieuw bij de heer B. aanmeldde. Zijn bezoek kwam ook thans niet gelegen; afgesproken werd, dat de ambtenaar Dinsdagmiddag d.ä.v. om 2 uur zou terugkomen, doch op dat tijdstip kreeg hij op zijn helen in het geheel geen gehoor.

Evenmin toen hij om drie uur zijn pogingen herhaalde. Eindelijk gelukte het hem Dinsdag-avond toegang tot het perceel te verkrijgen. Op zijn vraag om het electriseer-apparaat te mogen zien, kreeg hij ten antwoord, dat daarvoor geen toestemming kon worden verleend, omdat het apparaat al eens eerder was bedorven (door de onvoldoende isolatie, die in het geheel geen nadeelige gevolgen voor het apparaat had).

Uit het bovenstaande meen ik de conclusie te mogen trekken, dat het niet wegnemen van den hinder, die het gebruik van het electriseer-apparaat veroorzaakt, op onwil berust.

In verband hiermede ben ik zoo vrij de bemiddeling Uwer Directie in te roepen, omdat:

1e. de Heer B. voor zijn electriseer-apparaat gebruik maakt van energie door Uw Bedrijf geleverd;

2e. alle buurtgenooten eveneens afnemers van Uw Bedrijf zijn en met hun apparaten niemand overlast aandoen;

3e. Uwe Directie er toch geen goedkeuring aan zal kunnen hechten, dat de door Uw Bedrijf geleverde energie door één afnemer wordt misbruikt om tientallen mede-afnemers te hinderen.

Op grond hiervan moge ik Uwe Directie beleefd verzoeken, den Heer B. te doen weten, dat hij dit misbruik heeft na te laten, daar hij anders van verdere stroomlevering zal worden verstoken.

STORINGEN DOOR HOOGFREQUENTIE-APPARATEN.

Het Persbureau Industria schrijft:

In den laatsten tijd verschijnen overal in de bladen klachten van luisteraars, wier radio-ontvangst ongenietbaar wordt gemaakt door de storingen, die veroorzaakt worden door in de buurt in bedrijf zijnde hoogfrequentie-apparaten voor bestraling, massage enz. Wij willen daarom den bezitters van dergelijke apparaten nog eens opmerkzaam erop maken, dat zij bij het gebruik ervan de radio-ontvangst van velen volkomen bederven.

Indien hiermede geen rekening wordt gehouden, zal het ongetwijfeld aanbeveling verdienen, het door vele gemeenten reeds gegeven voorbeeld te volgen, waar bij verordening bepaald is, op welke uren storende hoogfrequentie-apparaten gebruikt mogen worden.

EXAMENS SCHEEPS-RADIO- TELEGRAFIST.

De Directeur-Generaal der Posterijen, Telegrafie en Telefonie, maakt bekend dat in de maand April 1932 en, voor zoo veel nodig, in aansluiting daarop ook in

de daarop volgende maand, examens zullen worden gehouden ter verkrijging van:

A. het certificaat als scheepsradiotelegrafist eerste klasse;

B. het certificaat als scheepsradiotelegrafist tweede klasse;

C. het certificaat als scheepsradiotelefonist;

D. het bijzonder certificaat als scheepsradiotelegrafist, geen bevoegdheid gevende tot deelneming aan het openbaar verkeer;

E. het bijzonder certificaat als scheepsradiotelegrafist, bevoegdheid gevende tot deelneming aan het openbaar verkeer.

2. Verzoeken om tot deze examens te worden toegelaten moeten vóór 19 Maart a.s. tot den Directeur-Generaal voornoemd worden gericht, met nauwkeurige opgave van naam, voornamen en woonplaats en van het examen, waaraan men wenschte deel te nemen.

3. Bij de verzoeken behooren voorts te worden overgelegd:

a. een gezegelde geboorte-akte;
b. een fotografie in tweevoud (afmetingen $\pm 5 \times 6$ cm; het hoofd ten minste $1\frac{1}{2}$ cm hoog).

4. Voor toelating tot de examens, onder A, B, D en E bedoeld, is een bedrag van 10.— gld., tot het examen, onder C bedoeld, een bedrag van 5.— gld. verschuldigd.

5. Een overzicht van de bepalingen, welke in acht moeten worden genomen om tot de genoemde radioexamens toegelaten te worden, alsmede het reglement en de regeling van deze examens zijn op aanvraag verkrijgbaar bij het Hoofdbestuur der Posterijen, Telegrafie en Telefonie, 5e Afdeling A te 's-Gravenhage.

„Dux” Audirad smoorspoel van R. I.
— De fa. Ch. Velthuisen, den Haag, zond ons op verzoek van de fa. Amroh te Muiden als importeur der „Radio Instruments”-fabrieken de Dux Audirad smoorspoel ter beproefing.

Audirad is blijkbaar een samentrekking van „audio" en „radio", waarbij bedoeld wordt op hetgeen wij gewoon zijn „laag-" en „hoog"-frequent te noemen. In deze smoorspoel met ijzerkern is n.l. een afzonderlijke wikkeling opgenomen, welke ook voor hoogfrequente trillingen als smoorspoel werkt.

Het doel is, om bij gebruik als afvlak-smoorspoel in een plaatstroomapparaat niet alleen den bromtoon van het lichtnet effectief te onderdrukken, maar ook eventuele hoogfrequente storingen, welke via het lichtnet kunnen binnenkomen, zooveel mogelijk te onderdrukken. De laagfrequentsmoorspoel als zoodanig komt in hoofdzaak overeen met de bekende Hypercore van R. I.; de zelfinductie is n.l. 25 Henry en de maximale gelijkstroom 50 mA; de zelfinductie van de ingebouwde hoogfrequentsmoorspoel bedraagt 10.000 microHenry; de totale gelijkstroomweerstand is ongeveer 1000 Ohm.

De speciale inrichting der „Dux"-smoorspoel kan ook voor gebruik in een luidsprekerbeveiliging van belang blijken, wanneer het er om gaat, een laatste rest van hoogfrequente trillingen uit de luidsprekerleiding te houden.

Men mag natuurlijk niet verwachten, dat alle hoogfrequente storingen, waarvan men wel eens last heeft, op deze wijze worden onderdrukt, maar verschillende proeven, welke wij met deze smoorspoel hebben gedaan, geven toch in verschillende gevallen een wezenlijk rustiger ontvangst, zoodat het de moeite waard lijkt, deze verfijning in de apparatuur aan te brengen.

Prijs f 5.60.

Bulgin H.F. lichtnet-smoorspoel. —

De fabriek noemt dit onderdeel Mainschoke en de getrouwe vertaling daarvan is: lichtnet-smoorspoel. Toch is de bestemming dezer smoorspoel, ons ter beproeving gezonden door de fa. *de Groot en Roos* te Amsterdam, niet om die in de aansluiting van het toestel met het lichtnet te plaatsen. De Ohmsche weerstand van ongeveer 125 Ohm zou op zichzelf reeds te veel spanningsval veroorzaken.

Een nuttige functie kan deze hfr. smoorspoel, die veilig 100 mA stroom mag voeren, vervullen in de afvlakking van het plaatstroomapparaat, in serie met de gewone, daar gebedzigde laagfrequent-smoorspoel. Voor zoover het lichtnet hoogfrequente storingen binnenvoert, kan men die toch effectief in het afvlakfilter van het plaatstroomapparaat onderdrukken. De spanningsval van een extra-weerstand van 125 Ohm is daar niet van wezenlijke betekenis.

De smoorspoel heeft een zelfinductie van 40.000 microhenry, hetgeen nabij komt aan 50 % van hetgeen normale hoogfrequentsmoorspoelen in een ontvangtoestel plegen te hebben en de grootte is dezelfde als van de normale Bulgin

hoogfrequentsmoorspoelen, maar de wikkeling is van zwaarder draad, met dubbelzijdige isolatie.

Het bakelieten huis van de smoorspoel, dat cilindervormig is, bevat onder en boven rijken gaatjes voor luchtkoeling bij eenigszins grooten stroomdoorgang. De kleine draadklemmen zijn zoo gemaakt, dat de tegenmoertjes aan den binnenkant niet kunnen gaan draaien.

In elk zelfgebouwd plaatstroomapparaat kan men gemakkelijk met deze smoorspoel proeven doen in het bestaande apparaat.

Prijs f 4.50.

Bulgin-netaansluiting met zekeringen.

— Wanneer men wenscht, dat een toestel, dat men zelf bouwt, even veilig door alle huisgenooten gebruikt kan worden als een goed gemaakt fabriekstoestel, dient men vooral ook zorg te besteden aan de wijze van aansluiting aan het net. Een onderdeel als de Bulgin-netaansluiting, type F 15, ons ter beproeving gezonden door de fa. *de Groot en Roos* te Amsterdam en o.a. reeds opgenomen in de R.-E. Bandfilter Chassis, kan hier van groot nut zijn. Bouwt men toch niet een compleet voedingsapparaat in, waarbij het snoer uit de schermdoos komt, en wil men dus een los, afneembaar aansluit-snoer gebruiken, dan dient op het toestel een stekker aangebracht te worden. Bovendien is het een beveiliging tegen allerlei gebeurlijkheden, als men het aansluitcontact met behoorlijke smeltzekeringen voorziet.

De Bulgin-aansluiting nu, is een onderdeel van bakeliet, dat een stekker van zwaar model draagt, terwijl uitwisselbare zekeringen zijn aangebracht in beide leidingen. Voor de verwisseling of vernieuwing der zekeringen schroeft men aan de buitenzijde het plaatje met de stekerpennen af, waarna de buiszekeringen onder het bereik komen.

De speciale contrastekker, die bij dezen aansluiting behoort, is er bij gevoegd.

Het is een fraai afgewerkt en solide gemaakt onderdeel, dat met twee hout-schroeven op de grondplank van het toestel kan worden vastgezet, terwijl een cirkelrond gat in den achterwand van het toestel noodig is om de stekerpennen door te laten.

Lissen buigbare weerstanden. — Van de Lissenvertegenwoordiging, de fa. *Jos. Nieman*, te Rotterdam, ontvingen wij ter beproeving de Lissen buigbare weerstanden in waarden van 600, 800, 1000, 5000 en 10000 Ohm.

Dit fabriekaat is eenigszins anders dan hetgeen we thans kennen als spaghetti, ofschoon men ook hier te doen heeft met gespiraliseerde draadweerstand. Het verschil zit in de uiterlijke afwerking. De gespiraliseerde draad is n.l. bij Lissen niet uitwendig beschermd door isolering, maar door een gebreide kous. Dit brengt

mede, dat de buigbaarheid der weerstanden aanzienlijk is verhoogd en dat men bij het buigen of samenvouwen de einden met de verblindingsoogjes (waar als versterking wel isolatiekous is aangebracht) vrijwel onmogelijk door knikken kan beschadigen.

Hierdoor is aan deze wijze van afwerking naar ons oordeel een wezenlijk voordeel verbonden.

Zeer practisch is het ook, dat elke weerstand een aanduiding draagt, niet alleen van de grootte van den weerstand, maar ook van den maximumstroom. Daarop komt het toch meestal aan, wanneer het er om gaat om te weten of men op een bepaalde plaats in een apparaat zulk een weerstand kan gebruiken. De 600, 800 en 1000 Ohm kunnen 40 mA voeren, de 5000 en 10000 Ohm 15 mA.

Prijs 600—1000 Ohm f 0.35; 5000 en 10000 Ohm f 0.45.

De N.V. *Nijkerk's Radio* zond ons haar Catalogus 1932, gestoken in een geheel nieuw en origineel kled. De omslag laat ons een straat bij avond zien, in een nieuwe wijk, waar wij door een raam in een verlicht interieur kijken; slaan we het blad om, dan vinden we man en vrouw aan tafel zitten, bezig aan één van Nijkerk's bouwdozen.

Geheel op kunstdrukpapier uitgevoerd, in twee-kleurendruk, op kloek kwartoformaat, ziet ook de inhoud van deze ruim 50 pagina's tellende prijscourant er frisch en suggestief uit.

Zeer aangenaam voor ieder, die deze bladzijden raadpleegt, zijn de vaak uitvoerige technische omschrijvingen en gegevens betreffende de artikelen.

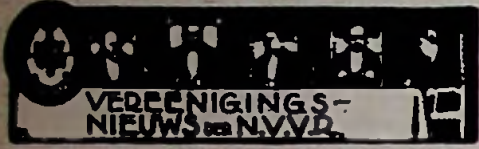
Groote zorg is besteed aan een logische, voor het oog harmonische indeeling.

Particulieren ontvangen de prijscourant na inzending van 30 cts aan de N.V. *Nijkerk's Radio*, Warmoesstraat 94, Amsterdam.

Van de fa. *Gooische Radiohandel* te Hilversum ontvingen wij de brochure Ferranti Constructional Amplifiers, waarin een aantal bouwplannen met foto's zijn opgenomen van krachtversterkers voor batterijen, gelijk- of wisselstroom, te bouwen met Ferranti-onderdelen.

Frequentiekarakteristieken van versterkers, volgens deze gegevens gebouwd, zijn mede opgenomen, waaruit blijkt, dat een hooge graad van gelijkmatigheid is bereikt voor alle frequenties van 50—8000 Hertz, ten deele met een kleine stijging voor de hoogste frequenties.

Dralowid Nachrichten (vert. Ramie Union te Enschede) bevat in No. 2 belangwekkende ervaringen van een technicus van den luisteraarshulpdienst in Duitschland en over de fabricage der Draloton-gramofoonnaalden. Voorts o.a. een beschrijving van een ontvanger voor gelijkstroomnet en van Duitschland's nieuwe vliegtuig Do. K.

Om van plaatsing verzekerd te zijn, zorge men, dat Vereenigingsberichten

uiterlijk Dinsdagsmiddags in het bezit der Redactie zijn.

De jaarlijksche contributie voor de N. V. V. R. bedraagt f 8.—.

De leden ontvangen de organen Radio-Nieuws en Radio-Expres (weekblad) gratis.

Aanmelding bij den Secretaris-penningmeester, den heer B. Slikkerveer, Obrechtstraat 104, Den Haag. Gironummer 80856.

Afdeeling Den Haag.

A.s. Zaterdag 8 uur 15 in Café „Bagatelle” (Zaal 5) Oonderlinge Verkoop. Het reglement der verkoop ligt vooraf voor de leden, die dit reglement nog niet kennen, ter inzage.

Op deze bijeenkomst bestaat gelegenheid, de contributie over het jaar 1932 ad f 2.— te voldoen, waardoor de incassokosten vermeden kunnen worden.

HET BESTUUR.

Afdeeling Hilversum.

Bijeenkomst op Maandag 29 Febr. 1932 in Huize Kamps, Langestraat. Aanvang 8 uur. Agenda: 1. Opening. 2. ? Een verrassing. 3. Ev. mededeelingen. 4. Lezing door den heer Schaaper over spoelembouw. 5. Rondvraag. 6. Sluiting. Wij herinneren er nog even aan, dat op dezen avond gelegenheid bestaat, de contributie te betalen.

D. G. BOERMA, Secr.

KORTEGOLF-EXPRES

VAN DEN AMATEUR EN
WAARIN OPGENOMEN
NEDERLANDSCHE
VOOR INTERNATIONAAL
EN I. A. R. U

VOOR DEN AMATEUR
MEDEDEELINGEN DER
VEREENIGING
RADIO-AMATEURISME
NIEUWS

CANDIDAATSTELLING HOOFDBESTUUR N.V.I.R.

Candidaten voor de bestuursverkiezing in de jaarvergadering, welke Zondag 20 Maart te Den Haag wordt gehouden, kunnen worden gesteld door:

- A. het hoofdbestuur;
- B. de plaatselijke afdelingen via hun bestuur;
- C. groepen van minstens 5 leden.

De opgave van kandidaten moet geschieden aan het Secretariaat en wel minstens 3 weken vóór den datum der algemeene ledenvergadering.

VERKOOPBUREAU.

Het Verkoopbureau wordt thans beheerd door den heer J. L. Thissen, Nassaustraat 36, te Venlo.

Giro: J. L. Thissen, No. 10448.

Het Verkoopbureau levert het onlangs in deze besproken werk Kurzwelentechniek franco tegen inzending van f 5.75.

Qsl Bureau N. V. I. R. wijziging Girorekening.

De Girorekening van den heer A. Wijkhuizen voor bovengenoemd bureau, No. 153092, is vanaf heden vervallen.

Voor stortingen en overschrijvingen is het adres thans:

Qsl Bureau N. V. I. R. Rotterdam,
No. 192268.

Voor het QSL-Bureau:
B. G. VAN GEMERT.

TELEFONIE OP DEN 40 M BAND.

Van verschillende zijden is de meening van het T. D. gevraagd over het gebruik van telefonie op den 40 m band.

We moeten hierbij wel in het oog houden, dat wij geen dwingende bepalingen kunnen maken, omdat de sanctie hierop ons ontbreekt. We kunnen geen strafbe-

ONDER DE NULLIJK INTERNATIONAL GOODWILL TESTS.

22.00 uur G.M.T., 7 mHz.

De luisterperiode voor Europeesche stations is voorbij en Europa mag weer zenden, om thans op zijn beurt te trachten in andere continenten te worden gehoord.

Ik luister nog even door. Er zijn geen storingsen en mijn I.V.I.-ontvanger heeft een buitengewoon rustigen achtergrond.

„Test de PAoHAN...” In rustig tempo, met vaste hand geseind, klinken deze, mij zoo bekende signalen helder in de fones.

„Test de SP3IQ...” Je kunt goed merken, dat voor deze A.R.R.L.-proeven groote belangstelling bestaat; Cq's zijn

vrij zeldzaam en, hoorde ik ook in den gesloten tijd al Europeanen, het verschil is toch zeer opmerkelijk.

„Test de PAoARY”, klinkt het, eenigszins weifelend, doch in keurig T8.

Even verder: „Test de PAoFLX...” met een echt dx-T6-toontje. De opvallende regelmaat in deze Sigs verraadt, dat er met een geponst bandje wordt geseind.

Een knikker, die snel in een geslepen kristallen schaal wordt rondgedraaid, is een waarschuwing, dat de grens van den 7 mHz band is bereikt. Langzaam terugdraaien nu.

Heel bescheiden dringt tot mij door: „Test de PAoAP”. Kijk, onze gerenommeerde 3½ mHz fone man-werkt ook mee aan de proeven. Wel gek toch eigenlijk,

dat die op 20 km afstand gegeven signalen hier maar r 3 binnen komen. Maar daar zijn deze proeven dan ook om begonnen!

„Test ARRL de CTIBY”, test de PAo WSM, (onze T.M. weert zich geweldig!) test de F8....; test de LA2....; .... heel Europa roert zich.

Een helder c.c. geluidje: „Test de PAo ping-ping-pe-pe ping-pe-ping. De Nederlandsche amateurs nemen blijkbaar zeer actief deel aan de tests en hierbij dien ik nog te bedenken, dat PA-stns buiten den Haag en omgeving hier niet gehoord kunnen worden op 7 mHz. door het sprong-effect.

Plotseling: „Test de W4CB”.... Het is pas 2240 GMT en dat komt maar eventjes r6 binnen! Floep!, de ontvanger uit en

paling maken. Echter hebben wij wel een moreele sanctie in het duidelijk uitgesproken misnoegen van de mede-amateurs. Dit nu is een gevaarlijk ding, omdat dit aanleiding kan geven tot een „Hetze”, voortspruitend uit een persoonlijk antagonisme. Daarom is het zaak om de openbare meening op dit punt te leiden.

Men moet nu wel in het oog houden, dat Nederland maar een klein deel van ons continent uitmaakt, zoodat de praktische uitwerking van een advies van een onderdeel van onze N.V.I.R. ook veel minder kan zijn dan wanneer het uitgaat van de A.R.R.L., waaronder ongeveer geheel Noord-Amerika ressorteert. Indien echter ieder land in Europa tot een zelfde soort regeling zou kunnen komen, waren wij een heel eind verder. Deze regeling moet dan echter niet in een vlaag van enthousiasme op een congres in elkaar gespijkerd worden, maar uit de praktijk groeien.

Wij zouden nu de telefonie op de dx-banden 7 mH en hoger, behalve natuurlijk den 56 MH band aan de volgende regelen gebonden willen zien.

I. Technische eischen:

a. waarborgen voor een groote mate van frequentie-constantheid, dus c.c. of MOPA met minstens een scheidingstrap;
b. absolute beperking van de zijbanden tot 5000 Herz.

II. Eischen voor de operating practice:

a. alleen voor DX-doeleinden;
b. geen eidelooze „appels generals” maar liefst telegraphische oproep, waarna later op fonie kan worden overgegaan;
c. niet eindeloos plaatjes draaien. Dit alleen als test in een QSO en maar een enkele plaat.

Hieruit volgt dat de volgende praktijken welke in den laatsten tijd nogal eens voorgekomen zijn, absoluut verwerpelijk zijn:

1e. een heele Zaterdagmiddag plaatjes draaien zonder zijn call te noemen;
2e. duplexwerken op den 40 m band en een andere golfengte op zeer korten afstand met maximum vermogen, waarbij de zender dus den heelen tijd in blijft staan en zoo een deel van den band ge-

heel onnoodig verder voor alle verkeer afgesloten is. Laten deze duplex enthousiasten zich eens op het voor een groot deel onontgonnen gebied van den 56 MH-band werpen; dan kunnen juist deze technisch goed onderlegde amateurs een nuttig werk verrichten.

J. C. SNIJDER VAN WISSEN-
KERKE, T. M.

DE LANDEN- EN DX-WEDSTRIJD.

Stand per 22 Februari 1932.

Landen	Punten
PAoDW	66
PAoQF	64
PAoXF	56
PAoFB	46
PAoQQ	52
PAoAPX	46
PAoDJ	45
PAoSY	39
PAoFLX	36
PAoDA	33
PAoWR	33
PAoMU	33
PAoBN	31
PAoNR	30
PAoGO	29
PAoOO	29
PAoHAN	26
PAoEC	26
PAoWIM	25
PAoRK	24
PAoTT	24
PAoCOR	22
PAoKK	20
PAoJW	19
PAoWX	19
PAoXD	19
PAoAV	17
PAoOJ	15
PAoPT	11
PAoQF	211
PAoDW	192
PAoXF	160
PAoQQ	133
PAoFB	119
PAoAPX	109
PAoDJ	104
PAoSY	84
PAFLX	73
PAoWR	73
PAoDA	64
PAoNR	61
PAoWIM	59
PAoMU	56
PAoBN	54
PAoOO	54
PAoGO	52
PAoEC	43
PAoWX	36
PAoHAN	35
PAoKK	34
PAoCOR	34
PAoRK	33
PAoTT	31
PAoXD	30
PAoJW	25
PAoAV	21
PAoOI	15
PAoPT	11

Behalve enkele verschuivingen is het aspect gelijk gebleven. Sommige deelnemers hebben echter wel flinken vooruitgang kunnen boeken. Zoo steeg PAoQQ van 121 tot 133 punten zonder evenwel

een trap hooger te kunnen komen, aangezien zijn bovenbuurman op 160 staat. PAoAPX boekte een succes. Hij steeg van 99 tot 109 punten en passeerde zodoende PAoDJ in beide lijsten. PAoMU wist 3 plaatsen op te klimmen in punten en 1 plaats in de landenlijst; hetzelfde overkwam PAoCOR.

Het begint nu te spannen! Per ultimo Maart is deze wedstrijd ten einde. Wij stellen dan nog gedurende 2 maanden de gelegenheid open om kaarten in te zenden.

De International Goodwill tests bieden nog de mogelijkheid om in te halen. Reeds is gebleken, dat de deelneming aan deze proeven groot is en de kans op dx is dan ook niet gering. De avond van 22 Februari n.l. was voor 7 MHz tamelijk gunstig; om kwart over tien AT werden in den Haag reeds Amerikanen gehoord, wat feitelijk niet in orde was, aangezien de luistertijd voor W's tot 2300 GMT liep. In elk geval, de mogelijkheid voor verre afstand communicatie is wel door deze proeven verhoogd en wanneer gedurende de 3 dagen in Maart, dat deze „tests” wederom gehouden worden, de condities gunstig zijn, komen de resultaten t.z.t. wel in onze lijsten terecht!

Wij wenschen den deelnemers van onze wedstrijden hiermede veel succes.

L. LINDEMAN, PAoMAR.
N. FONDERIE, PAoNF.

Waarde van Rapporten.

Sedert twee maanden werk ik met een T.N.T.-schakeling (een T.P.T.G. met vaste roosterkring-afstemming d.m.v. een smoorspoel) welke door eenvoud van bediening zeer voldoet. Bij het maken van diverse QSO's ter verkrijging van beoordeelingen, trof het mij, dat de meeste rapporten T7 gaven, hoewel in den controle-ontvanger T8 geconstateerd werd. Een proef-QSO met PAoMAR vermeldde: „fb T8 es stdi als de Moerdijk”, en even later: „je bent beslist T8 en zonder spoor van rimpel of tjoep”. Onmiddellijk daarna werd een verbinding gemaakt met CT1AH.

de zender in bedrijf, niet om te trachten dezen Yank te werken, want, eerlijk gezegd, het is niet eens behoorlijk, dat-ie doorkomt, want hij behoorde tot 2300 uur te luisteren en o.a. naar mij, want wanneer hij hier al zoo goed ontvangen wordt, hebben mijn sigs ook een goede kans om aan den overkant te arriveeren.

Geklik van een paar schakelaars. De voltmeter wijst 600, de anode m.a meter 51; mijn TB 04/10 verwerkt dus 30 watts. Alles is o.k. en in matig tempo gaan nu ook mijn „tests” de lucht in.

„T.e.s.t”, ik weet niet hoe het komt, maar dat woord heeft in Morse een aangenaam rythme voor me. „T.e.s.t”; bij elken druk op den sleutel vervult een licht 100-perioden gezoem de kamer. Het zijn de transformatoren, die hun best

doen. Toch loopt alles onderbelast.

„T.e.s.t de PAoMAR”; een eigenaardige voldoening geven proeven als deze, omdat je zeker weet, dat er nu, op dit moment in andere continenten scherp naar je geluisterd wordt. Regelmatig gaat de sleutel op en neer, terwijl de blik gevestigd is op den trillenden ampèremeter in het luchtzet.

Plotseling zie ik dezen meter scherp terugloopen, tot even beneden 0,1 ampère. Snel raadpleeg ik den meter in de anodeleiding: 20 ma!... Mijn lamp zal toch niet... maar neen, mijn ouwe trouwe TB zal het niet wagen, mij op zoo'n moment in de steek te laten. Een ander angstig gevoel bekruipt me echter als ik den hoogspanningsvoltmeter op 300 zie staan... verschillende vermoedens dringen

zich op en op hetzelfde oogenblik vangt mijn neus het bekende „Ferrix”-luchtje op!

Mijn transformator; „mijn Zondagsche transformator”, zou oRO in zoo'n geval zeggen. Snel schakel ik hem uit; hij stoot onverstaanbare gorgelende en knetterende geluidjes uit... Weg, dx-kansen!

Dat hij mij na vele jaren trouwen dienst juist nu moest laten zitten!

Nog even zet ik de telefoons op: Helder klinkt het: „test de W4EC...”.

Uit baloorigheid ga ik maar naar bed. Uit mijn MP1000 kringelen blauwe wolkjes....

MAR.

Rapport: T7. Op mijn vraag om explicatie kwam er: „ur T7 fr QRM, 73“, enz. ??????

Daarna gaf OH5OF mij: T5.

Weer een verzoek om uitlegging mijnerzijds. Het antwoord kwam even vlot als verrassend: „ur tone is not 5 but ur tone nw T7 fb“.

SPIAT nam mij zelfs T7 fb stdi.

Naar aanleiding van deze rapporten lijkt het mij gewenscht om de aandacht van onze Hollandsche hams óók nog eens te vestigen op onderstaand lijstje, dat reeds vroeger in R.-E. werd gepubliceerd.

Knipt het uit, en legt het in uw logboek; maakt tegenstations erop opmerkelijk dat T7 niet stdi is, en ook niet fb; dat een T8 met rimpel niet bestaat, maar in de wandeling 76 heet, enz.

Flatteert uw rapporten *niet*; geeft aan de hand van bijgevoegde lijst de juiste T-cijfers. Eerst dan zullen wij *eenige* waarde kunnen hechten aan beoordelingen, en conclusies hieruit kunnen trekken, betreffende genomen proeven!

T1 = ac 25 en 50 perioden.

T2 = ac 500 en 1000 per. (muzikaal).

T3 = rac, niet gefilterd, ac 100 per.

T4 = rac, slecht gefilterd.

T5 = rac, bijna dc, goed gefilterd, toon onstabiel.

T6 = rac, bijna dc, toon stabiel.

T7 = pure dc, toon onstabiel.

T8 = pure dc, toon stabiel.

T9 = cc, kristal gestuurd.

PAoHAN.

Onderschrift:

Het doet mij zeer veel genoegen, aan de stem uit de praktijk te kunnen toevoegen, dat wij van onzen kant ons over dit punt met de I.A.R.U. in verbinding zullen stellen om in de „Calendar“ (het rondschriven van de I.A.R.U. aan de verschillende ledenverenigingen) de verschillende secties te verzoeken om hun leden speciaal hierop te wijzen.

J. C. SNIJDER VAN
WISSENKERKE, T. M.

INTERNATIONAL GOODWILL TESTS.

Ondanks de ergerlijke manier, waarop tegen de bepalingen van deze Tests ook door PA-stations is gezondigd, heeft het TD besloten om gratis QSL-kaarten beschikbaar te stellen, speciaal voor deze proeven.

Hierdoor kan ieder aan alle gehoorde stations buiten het eigen continent zonder veel kosten een rapport-kaart sturen.

Ieder die hiervan gebruik wenst te maken, wordt verzocht zoo spoedig mogelijk aan het TD Achterom 17 Den Haag het benodigde aantal kaarten aan te vragen. Doe het direct, omdat in verband met de aanvragen voor de eerste helft de benodigde oplage vastgesteld moet

worden. De kaart wordt mooi, want PAoMAR maakt de teekening.

J. C. SNIJDER VAN
WISSENKERKE T. M.

Enkele gelogde landen in den tijd dat Europa alleen moet luisteren:

OZ, F, D, G, GI, OK, SP, SM, PA.

Hierbij commentaar overbodig, maar het ergste is, dat de Fransche officieele mededeelingen: QST REF de F8JD Zondagmorgen om 9 uur G.M.T. dus midden in een luisterperiode werden uitgezonden.

De namen van de Nederlandsche overtreders zullen wij dezen keer nog niet publiceeren, maar ieder die in de 2e periode blijk geeft van zoo minieme hamspirit gaat onherroepelijk op de bon.

PAoWSM.

De Goodwill Tests.

Bij het begin van de International Goodwill tests is het mij opgevallen, dat de medewerking niet zoo algemeen is, als ik mij had voorgesteld. Tijdens de luisteruren voor Europa was het op den 7. M.Hz band even als anders een groote QRM-bende, gedurende welke uren eenige PA's ook niet konden nalaten de sleutel te hanteeren, hoewel de mogelijkheid natuurlijk niet is uitgesloten, dat de stoorders gedurende de luisteruren van het organiseeren van genoemde proeven onkundig waren.

Indien de internationale medewerking tot zulke proeven echter niet intenser is, kan men ze beter achterwege laten.

73 es gd luck
from
PAoDA

N.V.I.R. Afd. den Haag.

Woensdag 2 Maart, 20.00 uur bijeenkomst in „Boschlust“, Bezuidenhoutsche weg.

1. Bespreking candidaatstelling voor het Hoofdbestuur.

2. Voordracht door den heer J. R. Letitre, PAoRO, over: „het modulatiesysteem Letitre“.

HET BESTUUR.

Afdeling Rotterdam N. V. I. R.

Dr. Oms.

Hieronder volgt een gecompimeerd verslag van de op j.l. 4 Febr. gehouden Algem. Ledenvergadering, een en ander in telegramstijl, hi l.

Aanwezig waren 18 hams. Voorzitter v. Gemert opent op gebruikelijke wijze de vergadering. De Secretaris v. d. Hoff leest daarna notulen van vorige Algem. Jaarvergadering voor, direct daarop aansluitende Jaarverslag Secretariaat en Jaarverslag van den Penningmeester, welke door de vergadering werden goedgekeurd. In verband met een vraag van een der hams naar resultaat Kascontrole, brengt om. Wijkhuizen namens Kascommissie verslag uit.

Als voornaam punt op agenda: Be-

stuursverkiezing! Geheel bestuur treedt „en bloc“ af en is direct herkiesbaar, behoudens oms. v. d. Hoff, Wijkhuizen en Scherpenzeel, in verband met andere drukke werkzaamheden, etc.

Voel mij verplicht deze heeren nogmaals namens de geheele afd. hartelijk te bedanken voor de door hen in 1931 aan de afd. bewezen diensten, welke zeer zeker hun vruchten (en goede ook!!) hebben afgeworpen.

Memoreer ik verder nog de heeren: v. Gemert, Kanters en hiervoor genoemde oms. in verband met cursus opleiding voor Zendexamen. Van de 9 cursisten die zich opgaven, zijn in den loop van het jaar 4 oms geslaagd, 2 konden door verschillende oorzaken de lessen niet meer volgen en 3 zijn momenteel nog hard aan 't blokken. Hopende dat zij binnenkort ook lic zullen zijn onder de beproefde leiding van hun leeraren. Ook voor hen onze hartelijke dank!!

Voor opengekomen functies in bestuur stelden 8 oms zich candidaat. Na stemming en herstemming werden de volgende oms gekozen: v. Gemert, Kanters, Karsen, Hogesteeger en Linse.

De diverse functies werden op de daarop volgende Bestuursvergadering als volgt verdeeld:

B. v. Gemert, Praeses.

J. Kanters, Schatbewaarder (Best vertrouwd oms!).

H. M. E. Linse, Secretaris.

A. E. Karsen, Commissaris.

A. Hogesteeger, Commissaris.

Bovengenoemd Bestuur hoopt, met de onmisbare medewerking van alle Rotterdamsche, met de ware „Hamspirit“ bezielde hams, ons aller belangen te behartigen teneinde tot resultaten te komen.

Betreffende circulatie van diverse tijdschriften zijn verschillende voorstellen ter tafel gebracht, druk besproken en verworpen, totdat om Rawie me daar een voorstel doet om zelf per auto 2 X per week de div. tijdschriften rond te brengen.

Wie schetst de golf van ontzetting, verbazing en blijdschap, die de geachte gemeente overstroomde?! Mijne heeren, oms, met één klap is de kwestie die jarenlang onze gemoederen met bezorgdheid vervulde, opgelost.

Hulde, hulde aan hem die ons nu geregeld van geestelijk voedsel voorziet!! Rest mij nog de heeren te danken, die zich beschikbaar stelden om lezingen te houden en demonstraties te geven, ook in 't bijzonder onzen afslager om. v. d. Berg, die als gewoonlijk een amusant tintje aan de bijeenkomsten geeft. Over afslager gesproken: „Wie heeft er nog wat op te ruiuuuuime...?!“

Wie zou er nu weer niet eens een echte ouderwetsche, gezellige vendu willen meemaken. Mijneheeren, aan u de eer!! Tot slot zij medegedeeld dat het Bestuur, van alle hams, op de eerstvolgende

PROGRAMMA-BIJBLAD

WEEK VAN 28 FEBRUARI—5 MAART 1932.

Ten einde het belangrijkste uit de programma's van een groot aantal buitenlandse stations te kunnen opnemen, worden van de buitenlandse programma's op werkdagen alleen de uitzendingen na ± 5 uur 's avonds vermeld.

HILVERSUM, 1875 M.

(160 k P.)

Zondag 28 Februari.

- 8.15 V.A.R.A. Gymnastiekles.
 8.30 Esperanto-cursus.
 8.55 Voetbalnieuws.
 9.00 Tuinbouwhalffuurtje.
 9.30 Concert. V.A.R.A.-orkest o.l.v. H. de Groot. M.m.v. R. Bresser (cel).
 10.00 Voordracht door M. Beversluis.
 10.20 Vervolg concert.
 11.00 Toespraak door G. J. Zwertbroek.
 11.20 Vervolg concert.
 12.00 Tijdsein A.V.R.O.-Klok.
 12.01—2.00 Het A.V.R.O.-Kamer-Orkest o.l.v. Louis Schmidt. Programma: 1. Overture „Le domino noir”, Auber. 2. Lyrische suite, d'Albert-Becce. a. Das Mädchen und der Schmetterling. b. Morgens zierlich angetan. c. Zur Drossel sprach der Fink. d. Menuett. e. Gavotte. 3. Hymne à Sainte Cécile, Gounod. 4. Präludium, Järnefelt. 5. Gedeelten uit de opera „Adriana Lecouvreur”, Cilea. Intermezzo: Gramfofoonmuziek. Salon-Orkest: 6. Overture „Das Modell”, Suppé. 7. Voorspel, koor, ballade en dans, uit „Das Pensionat”, Suppé. Intermezzo: Gramfofoonmuziek. Salon-Orkest: 8. Aquarellen, Wals, Jos. Strauss. 9. Gedeelten uit de operette „Die keusche Susanne”, Gilbert. 10. Dem Lenz entgegen, Marsch, Blankenburg.
 2.00—2.30 Tooneelhalffuur. Gustav Czopp: „De Duivel op Aarde” door B. van Eijsselstein.
 2.30—4.00 Uitzending uit het Concertgebouw, Amsterdam. Het Concertgebouw-Orkest o. l. v. Eduard van Beinum. 1. Symphonie No. 5, B. gr. t., Schubert. 2. Cello-concert, Haydn. Solist: Gerard Hekking. 3. Zwei Etüden für Orchester, Vogel. 4. Ouv. „Carnaval romain”, Berlioz.
 4.00—4.30 „Film en Filmkunst”. L. J. Jordaan. Onderwerp: „Greta Garbo”.
 4.30—5.00 Gramfofoonmuziek en Sportuitslagen van Vaz Dias.
 5.00 V.A.R.A. Kinderuurtje.
 6.00 V.P.R.O. Boekbespreking door Dr. H. Wolf.
 6.45 Kerkdienst uit den Ned. Prot. Bond te Weesp.
 8.00 Tijdsein A.V.R.O.-Klok.
 8.01—8.15 Nieuws- en Sportberichten van Vaz Dias.
 8.15—9.00 Het Omroep-Orkest o. l. v. Nico Treep. Solist: Wolfgang Schneiderhan, viool. 1. Ouvert. „Rienzi”, Wagner. 2. Zigeunerweisen, Sarasate. 3. Fakkeldans, Meijerbeer. 4. a. Nocturne, Chopin. b. Faust-fantasie, Wieniawski. 5. Cortège du Sardare, Ippolitof-Iwanof. (Nos. 2 en 4 voor viool en orkest).
 9.00—9.20 Liedjes aan den vleugel door W. L. Nijland.

9.20—10.20 Het Omroep-Orkest o. l. v. Nico Treep, afgewisseld door Gramfofoonmuziek. Programma: 1. Orkest: Kamerad, wir sind die Jugend, Marsch, Stolz. 2. Gramfofoonmuziek. 3. Orkest, Mexico, Paso-doble, Alex. 4. Gramfofoonmuziek. 5. Orkest. Schlagerpotpourri, Mohr. 6. Gramfofoonmuziek. 7. Orkest. Du, traum-schöne Perle der Südsee, Eng. Wals, Abraham. 8. Gramfofoonmuziek. 9. Orkest. Karo-Bube, Steele. 10. Gramfofoonmuziek.

10.20—10.45 „Amsterdam-Amersfoort” (via A.V.R.O.) door Nono.

10.45—12.00 Kovacs Lajos en zijn Orkest (Refrein-zang: Bob. Scholte). Programma: 1. Morgen geht 's uns gut, Marsch, Benatzky. 2. a. Einmal möcht' ich reich sein, Slow-fox, Stransky. b. Wenn ich Geld heb' fahr ich nach Uruguay, Foxtrot, Ralton. 3. Was ist the moon or love?, Eng. Wals, Gilbert-Moore-Croom. 4. O wie schön ist dein Mund, wenn er „ja” sagt!, Tango, Erwin. 5. Ohne Worte lasz uns scheiden, Tango, Jurmann. 6. Dance of the rain-drops, Foxtrot-Fantasie, Evans. 7. Spanischer Zigeunertanz, Paso-Doble, Marquina. Intermezzo: Gramfofoonmuziek. 8. Für alle, Potpourri, Dostal. 9. Wenn der Frühling kommt in 's Land, Foxtrot, Jurmann. 10. Jeder Geige, jeder Brumbass, alle Saxophone spielen heute Rumbas, Rumba, Bonelli. 11. Wenn du gehst, dann ist es mir so zum weine, Marsch, Benatzky. 12. Goeden nacht en wel te rusten, Cremer.
 12.00 Sluiting.

Maandag 29 Februari.

- 8.00 Tijdsein A.V.R.O.-Klok.
 8.01—10.00 Gramfofoonmuziek.
 10.00 Tijdsein A.V.R.O.-Klok.
 10.01—10.15 Morgenwijing.
 10.15—10.30 Gramfofoonmuziek.
 10.30—10.50 Mevr. Frans van Gelderen—De Witte: „De gehuwde vrouw en haar eigen geld”.
 10.50—11.00 Gramfofoonmuziek.
 11.00—12.00 Orgelconcert door Pierre Palla. Soliste: Dzijobs Ising, zang. Programma: 1. Prelude, Rachmaninof. 2. Ave Maria, Cherubini. Orgel. 3. a. Dignare o Domine, Aria uit „Dettinger Te Deum”, Händel. b. Fac me vere, Aria uit „Stebat Mater”, Haydn. c. Ombra mai fu, Recitatief en aria uit „Xerxes”, Händel. Orgel. 4. Schnell und beweglich, Mendelssohn. Orgel. 5. a. Lied der Mignon, Schubert. b. Wehmut, Schubert. Zang. 6. Romance sans paroles, Rebikof. Orgel. 7. a. Schlafen, schlafen, Trunk. b. Trost, Trunk. c. Ecce homo, Trunk. Zang. 8. Sehnsüchtig, leicht und lichtig, Mendelssohn. Orgel.
 12.00 Tijdsein A.V.R.O.-Klok.
 12.01—2.00 Het A.V.R.O.-Kamer-Orkest o.l.v. Louis Schmidt. Programma: 1. Voorspel 3e acte „Das Heimchen am Herd”, Goldmark. 2. Deux danses anciennes, Razigade. a. Passetied. b. Tambourin. 3. Ein Albumblatt, Wagner. 4. Gedeelten uit het sprookiespel „Hänsel und Gretel”, Humperdinck. Viool-recital door Boris Lensky. (Aan den vleugel: Egbert Veen). a. Ave Maria, Schubert-Wilhelmy. b. Serenade badine, Gabriel-Marie. c. Russisch volkslied, Glinka-Lensky. A.V.R.O.-Kamer-Orkest: 5. La barcarolle, Wals, Waldteufel. 6. a. Près du berceau, Moszkowski. b. Melodie, Rubinstein. Boris Lensky: a. Serenata, Tosti-Simonetti. b. Siciliana, Becce. c. Heksenzardas, Lensky. A.V.R.O.-Kamer-Orkest: 7. Overture „Lysistrata”, Lincke. 8. La Tzigane, Mazurka, Ganne. 9. Dynamiden, Wals, Jos. Strauss. 10. Johann

Strauss spielt auf, Potpourri, Morena. 11. Etoile du Nord, Marsch, Grit.

2.00—2.30 Rustpoos voor de N.S.F. voor het verzorgen van den zender.

2.30—3.30 Max Tak: „Romantici der opera: Mozart, Beethoven, Herold, Weber” (met gramfofoonplaten-illustratie).

3.30—4.30 Uitzending uit „Hotel „Central”, Den Haag. Willy Honsbeek en zijn orkest. Programma: 1. Simple aveu, Thomé. 2. Der Hochzeit der Winde, Wals, Hall. 3. Indian love lyrics, Woodforde Finden. a. The Temple bells. b. Less than the dust. c. Kashmiri song. d. Till I wake. 4. Spaansche dans, Falla. 5. Gedeelten uit „Tosca”, Puccini. 6. O, Frühling wie bist du so schön! Lincke. 7. Hongaarsche dansen 1 en 4, Brahms. 8. Adoration, Filippucci.

4.30—5.30 Kinderuur door Antoinette van Dijk. I. Opvoering van het tooneelstukje „Nog zijn er feeën” van A. v. d. Plas. (In 6 tafereelen). Medewerkenden: Guus, Truus, De Fee, een Dwerg, een Aardgeest, een kleine Nimf. II. Van vier „Zoeters”. a. Het Zonnetje. b. Het Wekertje. c. Van Robje. d. Zieke Toosje. Woorden en muziek van Antoinette van Dijk. Liedjes te zingen door Adri van Twist. III. Een praatje over cymbaal. a. Bepeling van een cymbaal uit de 16e eeuw. b. Bepeling van een cymbaal van heden. IV. Bij de poppen-dokter. Radiospelletje voor de kleintjes (door Ant. van Dijk). Personen: De Poppendokter, Miesje.

5.30—7.00 Het A.V.R.O.-Klein-Orkest o. l. v. Nico Treep. Programma: 1. Overture „The Bohemian girl”, Balfe. 2. Suite gaie, Gabriel-Marie. a. Entrée. b. Intermezzo. c. Idylle. d. Danse. 3. Valse des blondes, Ganne. 4. Heimatklänge, Löwenthal. 5. Draussen in Schönbrunn, Benatzky. 6. Gedeelten uit „Le postillon de Lonjumeau”, Adam. Intermezzo: Gramfofoonmuziek. A.V.R.O.-Klein-Orkest: 7. Gedeelten uit de operette „Der Vogelhändler”, Zeller. 8. Die Post im Walde (met Trompet-solo), Schäffer. 9. Marechiaré, Tosti. 10. München-Wien, ein Sinn, Komzak.

7.00—7.30 Boekhalffuur. Theun de Vries: „Overzicht over den stand van de dichtkunst van dezen tijd”.

7.30—8.00 A.V.R.O.-Klein-Orkest. Programma: 1. Overture „Lachendes Leben”, Rust. 2. Man lacht, man lebt, man liebt, Wals, Gilbert. 3. Somewhere a voice is calling, Tate. 4. Bolivia, Tango-Serenata, Castaldo. 5. Gedeelten uit de operette „Gasparone”, Millöcker.

8.00 Tijdsein A.V.R.O.-Klok.

8.01—9.15 Uitzending uit het Concertgebouw, Amsterdam. Eerste deel van de Mis in c. kl. t. van Mozart. Uit te voeren door de Koninklijke Oratorium Vereeniging. Solisten: J. Vincent, sopraan. Di Moorlag, sopraan. Kees Smulders, tenor. Willem Ravelli, bariton. Jan Nieland, orgel. Het Concertgebouw Orkest. Dirigent: Anthon van der Horst.

9.15—10.00 Opvoering van fragmenten uit Cyrano de Bergerac, heldenkomedie in 5 bedrijven door Edmond Rostand. Vert.: R. de Buci. O. l. v. Kommer Kleijn. 1. Eerste bedrijf, vierde tooneel. Cyrano de Bergerac, Ko van Dijk. De Valvert, Kommer Kleijn. Graaf de Guine, Frans v. Schorel. 2. Vierde bedrijf, achtste en negende tooneel. Roxane, Anna Klaasen. Christiaan de Neuvillette, Kommer Kleijn. Cyrano de Bergerac, Ko van Dijk. Le Bret, Jan van Gent. 3. Vijfde bedrijf, vierde en vijfde tooneel. Roxane, Anna Klaasen. Cyrano de Bergerac, Ko van Dijk. Le Bret, Jan van Gent. Raguenau, Frans van Schorel. 1 en 2 spelen in 1640, 3 in 1635.

9.00 V.A.R.A.-septet o.l.v. Is. Eyl.
10.00 V.P.R.O. Morgenwijding.
10.15 V.A.R.A. Voordracht door Minny Erfmann.
10.30 Vervolg concert.
11.00 Kwartiertje v. d. Bond van Soc. Dem. Vrouwenclubs.

11.15 Vervolg concert.
12.00 Tijdsein A.V.R.O.-Klok.
12.01—12.30 Gramofoonmuziek.
12.30—2.00 Het A.V.R.O.-Klein-Orkest o.l.v. Nico Treep. Programma: 1. Overture „Dichter und Bauer”, Suppé. 2. Ballet-Suite, Popy. a. Entrée, Mazurka. b. Pizzicati. c. Valse lente. d. Largo. e. Final, Galop. 3. Gedeelten uit de opera „Henri VIII”, Saint-Saëns. Intermezzo Gramofoonmuziek. 4. Frühlingsstimmen, Wals, Strauss. 5. Lehariana, Geiger. 6. Adoration, Filippucci. Gramofoonmuziek. 7. Valse ariette, Gounod. 8. Adios my Senorita, Zamecnik. 9. Germanenblut, Marsch, Blankenburg. Gramofoonmuziek.
2.00—2.30 Uitzending voor Scholen. Dr. P. Klinkenberg: „George Washington”.
2.30—3.00 Het A.V.R.O.-Klein-Orkest. Programma: 1. Colonel Begey marsch, Alfred. 2. Gedeelten uit „La juive”, Halevy. 3. La sérénade, Métra. 4. Immer hoger, Ganglberger.
3.00—4.00 Uitzending uit N.V. Magazijn „De Bijenkorf”, Rotterdam.
4.00 V.A.R.A. Piano-recital door Joh. Jong.
4.30 Voor de Kinderen.
5.00 V.A.R.A.-orkest o.l.v. H. de Groot en Gramofoonpl.

6.45 Lezing door Prof. R. Kuyper.
7.15 Vervolg concert. O.a. Ouvert. Regimentsdochter, Donizetti en fragm. uit „Das Lied der Liebe”, Strauss-Korngold.
8.00 V.P.R.O. Faust-voordracht door Ds. E. J. v. d. Brugh.
8.30 Hayd-concert. H. Rijnbergen (viool) en pianist.
9.00 Voordracht door Ds. D. Bakker.
9.30 Vervolg concert.
10.00 Vrijz. Godsd. Persbureau.
10.15 Lezing door B. Verhagen.
10.45 Gramofoonpl.
11.00—12.00 V.A.R.A. Gramofoonpl.

Zaterdag 5 Maart.

6.45—7.00 en 7.30—7.45 V.A.R.A. Gymnastiekles.
8.00 Gramofoonpl.
9.00 Concert. Amst. Solistenkwintet o.l.v. L. Cohen.
10.00 V.P.R.O. Morgenwijding.
10.15 V.A.R.A. Concert. Amst. Solistenkwintet o.l.v. L. Cohen, Jeanne Horsten (soubrette), H. Theunisse (piano) en het V.A.R.A.-tooneel.
12.00—1.45 V.A.R.A.-septet o.l.v. Is. Eyl en Gramofoonpl.
2.15 Coöperatie-kwartiertje.
2.30 V.A.R.A.-Kinderkoortje „De Krekeltjes” o.l.v. L. Hülscher. Piano: J. Kickhefer.
3.00 Lezing door Piet Tiggers.
3.20 Gramofoonplaten (Engelsche Zeemanslieders met toelichting door W. Ziesemer-v. d. Rijst).
4.20 Cello-recital J. Drukker (Piano: J. Jong).
4.45 Causerie over Arbeiderssport.
5.00 Beoefening der Huismuziek.
5.45 Weekoverzicht door J. Oudegeest.
6.00 V.A.R.A.-septet o.l.v. Is. Eyl.
6.30 Groningsch uurtje door K. de Jonge.
7.15 Vervolg concert.
7.30 Bestuursnieuws door A. de Vries.
7.45 Vervolg concert.
8.00 Teun de Klepperman.
8.15 „Bonte Avond”. M.m.v. V.A.R.A.-orkest o.l.v. H. de Groot, Rodi Roeters (conférencier), Suzie Klein (soubrette), Duo de Pönty (zang), Joh. Jong (piano), The Accordeon Harmonists, V.A.R.A.-tooneel o.l.v. W. v. Cappellen.
10.45 Vaz Dias en V.A.R.A.-Varia.
11.00—12.00 Vervolg Bonte Avond.

HUIZEN, 298,6 M. (1006 k. P.)

Zondag 28 Februari.

8.30 N.C.R.V. Morgenwijding.
9.30 K.R.O. Hoogmis uit Rotterdam.
12.00 K.R.O.-Sextet.
1.45 Causerie over Polen.
2.10 Literair halfuurtje.
2.30 Opvoering van „De Nürnberger Pop”, opéra-comique van Adam. M.m.v. Solisten en K.R.O.-Orkest o.l.v. J. Gerritsen.
3.30 Gramofoonpl.
3.45 K.R.O.-Orkest o.l.v. J. Gerritsen.
4.30 Ziekenhalfluurtje.
5.00 N.C.R.V. Kerkdienst vanuit de Oosterkerk te Deventer. Hierna tot 7.45: Evangelisatiekoor o.l.v. J. Jansen en orgelspel door Hanny de Jong.
7.45 K.R.O. Causerie over de Katholieke Deugdenleer.
8.10 Voetbaluitslagen.
8.15—10.40 K.R.O.-Salon-orkest o.l.v. M. van 't Woud. O.a. Prelude, Rachmaninoff en Zigeunerliebe (wals), Lehar.
Ca. 9.00 Vaz Dias.
10.40—11.00 Epiloog o.l.v. J. H. Picckers.

Maandag 29 Februari.

8.00 N.C.R.V. Schriftlezing.
8.15—9.30 Gramofoonpl.
10.30 Ziekendienst.
11.00 Chr. Lectuur door Mej. J. C. M. Doyen.
11.30 Gramofoonpl.
12.30 Orgelconcert Jan Zwart.
2.00 Uitzending voor scholen.
2.35 Gramofoonpl.
2.45 Causerie over Gezinsvoeding en voedingsmiddelen.
3.15 Knipcursus.
4.00 Ziekenuurtje.
5.00 Concert. Amsterd. Kamermuziek-Ensemble (2 violen, alt, cello, hobo, Eng. hoorn).
6.30 Voor de jeugd.
7.00 Engelsche les.
7.45 Ned. Chr. Persbureau.
8.00 Gramofoonpl.
8.15—9.45 Concert. Jeruzalem-Kerkkoor (Amsterdam) o.l.v. W. v. Laär. T. v. d. Sluys (sopraan) en J. Bley (orgel). O.a. Nocturne, Franck en Hymne, Mendelssohn.
9.45 Vaz Dias.
10.00 Piano-recital door Gerard Hengeveld. O.a. Sonate op. 10, nr. 3, Beethoven en Andaluza, M. De Falla.
10.45—11.30 Gramofoonpl.

Dinsdag 1 Maart.

8.00—9.15 en 10.00—11.30 K.R.O. Gramofoonplaten.
11.30 Gods. Halfluurtje.
12.15 K.R.O.-Trio.
1.45 Pauze.
2.00 Vrouwenuurtje.
3.00 Knipcursus.
3.30 Hoedenmaakcursus.
3.45 Knipcursus.
4.00 K.R.O.-Orkest o.l.v. J. Gerritsen. O.a. Les Petits riens, Mozart.
4.30 Cursus „De moderne Zakenman”.
5.00 Vervolg concert. O.a. Fant. „Die toten Augen”, d'Albert.
6.45 Engelsche les.
7.10 Causerie over Chateaubriand.
7.45 Verbondskwartiertje.
8.00 Lijdensmeditatie door Pastoor J. Th. v. Noort.
9.30 Vaz Dias.
9.45—11.00 K.R.O.-Kunstensemble o.l.v. Lustenhouwer. O.a. Le Déluge en Le Cygne, St. Saëns, en Kleiner Wiener Marsch, Kreisler.
11.00—12.00 Gramofoonpl.

Woensdag 2 Maart.

8.00 N.C.R.V. Schriftlezing.
8.15—9.30 Gramofoonpl.
10.00 N.C.R.V.-Dameskoor.
10.30 Ziekendienst.
11.00—12.00 Harmoniumspel. M. F. Jurjaanz, Mej. C. de Jager (sopraan) en Mevr. R. Mijnhout (alt).
12.15 Concert. H. Hermann (viool), P. Oskam (viool), K. F. Borgers (cello) en Mej. L. Lauenroth (piano en harmonium).
2.30 Chr. Lectuur door Mej. M. Wentink.
3.00 Concert. Jans Bierma (zang), F. Eldert Bakker (viool), Mevr. v. d. Brink-Prakken (fluit), Mej. W. v. Leeuwen (piano).
5.00 Kinderuurtje.
6.00 Uurtje v. d. landbouwers.
7.00 Afgestaan.
7.45 Ned. Chr. Persbureau.
8.00 Concert door de H.O.V. o.l.v. F. Schuurman.
9.00 C. Smeenk: „Omtasten op den middag”.
9.30—10.30 Vervolg concert.
10.00 Vaz Dias.
10.30—11.30 Gramofoonpl.

Donderdag 3 Maart.

8.00—9.15 K.R.O. Gramofoonpl.
10.00 N.C.R.V. Gramofoonpl.
10.15 Ziekendienst.
10.45 K.R.O. Gramofoonpl.
11.30 Godsd. Halfluurtje.
12.15 K.R.O.-Orkest o.l.v. J. Gerritsen.
2.00 N.C.R.V. Handwerkcursus.
3.00—3.30 Vrouwenhalfluurtje.
4.00 Ziekenuurtje.
5.00 Cursus Handenarbeid v. d. Jeugd. Vleugel: P. Esselman.
5.45 Zang door Willem Hessink (bas-bariton). Vleugel: P. Esselman.
6.45 Knipcursus.
7.00 Vragenhalfluurtje.
7.45 Ned. Chr. Persbureau.
8.00 Kon. Zangver. Schiedams Mannenkoor Orpheus o.l.v. E. Flipse, en Gramofoonpl. O.a. Liederen van Schubert.
9.00 Causerie over de sociale taak der school.
9.30—10.45 Concert door Kwintet o.l.v. P. v. d. Hurk. O.a. Londoner Trio's, Haydn.
10.05 Vaz Dias.
10.45—11.30 Gramofoonpl.

Vrijdag 4 Maart.

8.00 N.C.R.V. Schriftlezing.
8.15—9.30 Gramofoonpl.
10.30 Ziekendienst.
11.00 Gramofoonpl.
12.15 Concert. J. Wolf (tenor), H. Hermann (viool), H. v. d. Horst Jr. (cel) en Mevr. R. A. v. d. Horst-Bleekrode (piano).
2.00 Wenken omtrent Babyverzorging.
2.30 Concert. „Hendriks”, Trio (viool, cello, piano).
5.00 Fotografie-halfluurtje.
5.30 Gramofoonpl.
6.00 Causerie door J. Steenvoort.
6.30 Radio-dokter.
7.00 Tuinbouwpraatje A. J. Herwig.
7.45 P.T.T.-kwartiertje.
8.00 Concert door de H.O.V. o.l.v. F. Schuurman.
9.00 Visscherijpraatje door A. J. L. Looyen.
9.30—10.30 Vervolg concert.
10.00 Vaz Dias.
10.30—11.30 Gramofoonpl.

Zaterdag 5 Maart.

8.00—9.15 K.R.O. Gramofoonpl.
10.00 K.R.O.-Trio.
11.30 Godsd. Halfluurtje.
12.15 K.R.O.-Sextet.
1.45 Pauze.
2.00 Gramofoonpl.
2.30 Kinderuur.
4.00 Charley Gertyn's Band.
5.15 Sportpraatje.

5.30 Vervolg concert.
6.00 Journ. Weekoverzicht.
6.20 Vervolg concert.
6.40 Esperanto-cursus.
7.10 Causerie over Andorra.
7.30 Politieber.
7.45 Gramofoonpl.
8.00—11.00 K.R.O.-Orkest o.l.v. J. Gerritsen.
Q.a. Ouvert. Oberon, Weber; Czardas, Monti;
Ave Verum, Mozart. Ca. 9.15 Vaz Dias.
11.00—12.00 Gramofoonpl.

DAVENTRY 1554 M.

(193 L.P.)

Zondag 28 Februari.

3.20 Concert door het B.B.C.-strijkorkest o.l.v. J. Lewis. M.m.v. Vivian Lambelet (sopraan). 1. Twee stukken „Rêves d'enfants”, Dubois. 2. Sopraan: a. Dead Heart, Laurence. b. The Drummer Boy, Leoni. c. The way that Lovers use, A. Rowley. 3. My old Kentucky Home, bew. Busch. 4. Gavotte en rondo, Bach. 5. Eerste suite voor strijkorkest, C. Scott. 6. Sopraan: a. d'une Prison, Hahn. b. Jardin d'amour, Veuillermoz. 7. Langzame satz uit „In the far West”, Bantock. 8. Variaties over Barbara Allen, Carse.
4.20 E.P. C. C. Martindale: What is a Saint. St. Francis of Assisi: Christ's little poor man”.
4.35 Concert door het Radio-Militair-orkest o.l.v. B. Walton O'Donnell. M.m.v. Howard Fry (bariton). 1. Ouvert. „Medea”, Cherubini. 2. Bariton: a. By a Bier-side, A. Gibbs. b. Birds in the high hall Carden, Somervell. c. The Heart worships, Holst. 3. Balletsuite „El Amor Brujo”, Howgill (naar Falla). 4. Bariton: a. Brittany, E. B. Farrar. b. To Daisies, Quilter. 5. Finale uit de 4de symphonie, Tsjaikowsky. 6. Bariton: a. Son of mine, Wallace. b. The Rebel, dito. c. Up in the Saddle, dito. d. The Minnie song, Wallace. 7. Slavische Dans nr. 9, Dvorak-Willims. 10. Rondo brillante, Weber-Stainer.
5.50 Piano-duetten door Ethel Bartlett en Rae Robertson.
8.20 Kerkdienst vanuit de Carlisle Cathedral te New Castle.
9.25 Concert. Leslie Bridgewater Kwintet m.m.v. Dora Labbette (sopraan) en Hubert Eisdell (tenor). 1. Guitarré, Moszkowsky. 2. The two guitars, Horlick. 3. Quanto si bella, Bonincontro. 4. Tenor: a. To a Seagull, K. Parker. b. Sweet chance that led my steps abroad, Head. c. A I came forth this morn, Head. d. O let no Star compare with thee, dito. 5. Fantasie-impromptu, Chopin. 6. The Broken melody, Van Biene. 7. Scène de ballet, De Beriot. 8. Sopraan en tenor: a. O that we two were maying, G. Thomas. b. Dear Love of mine, G. Thomas. c. The second minuet, Besly. 9. La Media noche, Stoessel. 10. Indigo Blue, Grofé. 11. Herfst-serenade, Bece. 12. Sopraan: Cavatine van Leila uit „De Parelvischers”, Bizet. b. Aubade uit „Le roi d'Ys”, Lalo. 13. Wals „Enchantment”, Savino. 14. By the waters of Minnetonka, Lieurance. 15. Dance of the butterflies, Gretchaninow. 16. Manhattan moonlight, Alter-Bridgewater.
10.50 Epiloog. „Praise”. For Mis Glory”.

Maandag 29 Februari.

6.50 De Grondslagen der muziek. Soli voor blaasinstrumenten gespeeld door leden van het B.B.C.-orkest.
7.10 Boekbespreking door Mr. Desmond MacCarthy.
8.20 Vaudeville. „Leap year” van William Hubbard. Muziek van H. Temple Abady. Verdere medewerkenden: Barbara Couper in „It's all too wonderful”. Jean Melville en Billy Thornton (piano-duetten), Mario Lorenzi (harpsoli). Michael Hogan in „Fetching the doctor”. Ina de la Hays, Ivan Barrett en hun ensemble (Russische Liedjes). Mr. Flotsam en Mr. Joad. Het

programma wordt afgewisseld door het B.B.C.-Theater-orkest o.l.v. S. Kneale Kelley.

9.40 „The Unknown Island (IX) door Mr. S. B. Mais.
10.00 Kamermuziek door Miriam Licette (sopraan) en het „Canadian Trio” (viool, cello en piano). 1. Trio in Bes, op. 11, Beethoven. 2. Liederen: a. Schlummerlied. b. Wohin. c. Die Forelle, Schubert. d. Im Schatten meiner Locken. e. Bescheidene Liebe, Wolf. f. Les cloches en g. Fantoche, Debussy. h. Colombine. i. Spleen. j. Serenade, Poldowski. 3. Trio in E-moll, op. 90, Dvorak.
11.20—12.20 Dansmuziek door Ambrose's Blue Lyres.

Dinsdag 1 Maart.

6.50 De Grondslagen der muziek. Soli voor blaasinstrumenten door leden van het B.B.C.-orkest.
7.40 St. David's Dag Programma (uit Cardiff). Dydd Gwyl Ddewi. „For the Honour of Wales”. Er Anrhydedd Cymru. Samenstelling: A. G. Prys Jones. Regie: Cyril Wood.
8.50 Moderne Kunst. Mr. J. E. Barton: „Do we use our eyes”.
9.20 „The London Welsh Celebration”. Speeches en concert van St. David's Dag banket vanuit het Trocadero-Restaurant te Londen. Eerste toespraak door Sir E. Vincent Evans, C.H., LL. D.: „Our Quests”. Hierna Toespraak door de Rt. Hon. David Lloyd George. Beantwoording der toespraken door Ben Davies. M.m.v. de St. David's Singers (koor). Ann Hughes (alt) en Trefor Jones (tenor).
10.55—12.20 Dansmuziek door Bertini Dance Band.

Woensdag 2 Maart.

5.05 Orgelconcert door Reginald New. 1. Grand choeur, Guilman. 2. Menuet in G, Beethoven. 3. To a Flanders Poppy, Valérie d'Orme. 4. The clock is playing, Blaauw. 5. Selectie „Viennese nights”, Bomberg.
6.50 De Grondslagen der muziek. Soli voor blaasinstrumenten door leden van het B.B.C.-orkest.
8.20 Geraldo en zijn Gaucho. Tango-orkest. 1. Lady of Spain, Evans. 2. The Thrill of the tango, Kaper-German. 3. Es ta noche emborracha, Disciepollo. 4. You could never be true, Kaper-German. 5. Accordeon-duetten: a. Il Bacio, Arditi. b. Evensong, E. Martin (Signori Destefano en Fiorentini). 6. Jurame, Grever. 7. Jealousy, Cadè. 8. Haragan. 9. Estrella, Bece. 10. Plegaria, Bianco. 11. Ich hab' dich einmal gekuesst, Meisel. 12. The song of songs, Moya. 13. Tango serenade, Stolz-German.
9.40 Actueele Causerie.
9.55 Viool-recital door Arthur Catterall. 1. Le Trille du Diable, Tartini. 2. Adagio, Mozart. 3. Noorsche Dans, Grieg. 4. Reel, Stanford.
10.20 Dansmuziek door Jack Hylton en zijn Boys.
11.20—12.20 Dansmuziek door Roy Fox en zijn Band.

Donderdag 3 Maart.

6.50 De Grondslagen der muziek. Soli voor blaasinstrumenten door leden van het B.B.C.-orkest.
7.50 Sir Arthur Salter: Is National Sovereignty compatible with peate”.
8.20 Edward German Programma door het B.B.C.-orkest o.l.v. J. Lewis. 1. Kroningsmarsch en Hymne (Veni creator Spiritus). 2. Symphonische suite „The Seasons”. 3. Nocturne „Roméo and Juliet”. 4. Saltarello uit de „Symphonic suite Leeds”.
9.40 „The way of the world” door Mr. Vernon Bartlett.
9.36 Fragmenten uit Händel's „Israel in Aegypten”. M.m.v. Isobel Baillie (sopraan), Parry Jones (tenor), en deel van het Nationaal

koor en het B.B.C.-orkest o.l.v. Stanford Robinson.

10.50 Korte Vasten-Kerkdienst vanuit St. Michael's Church, Chester Square o.l.v. de Rev. H. W. Elliott.
11.15 Dansmuziek door Jack Payne en zijn B.B.C.-Dansorkest.
11.20 Ooggetuige-verslag van de zwaargewicht-bokswedstrijd tusschen Larrie Gains (Canada) en Don McCorkindale (Zuid-Afrika) door Lionel Secombe.
11.35—12.20 Dansmuziek door Jack Payne's B.B.C.-Dansorkest.
12.20—12.25 Proeven met den Fultograph-Beeldzender.

Vrijdag 4 Maart.

6.50 De Grondslagen der muziek. Soli voor blaasinstrumenten door leden van het B.B.C.-orkest.
7.25 Problems of currency. Mr. C. J. S. Spriggs: Gold and the future of international finance”.
7.50 Modern Life and Modern Leisure. Dr. C. Delisle Burns: The youth of today.
8.20 „Ann and Harold”, hoorspel in 6 tafreeën van Louis Goodrich. Regie: Howard Rose.
9.40 The Empire and Ourselves. Prof. J. Costran.
9.55 Concert door het Radio-Militair orkest o.l.v. Charles Leggett. M.m.v. Phyllis Scott en John Rorke, piano-duetten en liedjes. 1. Marsch Abschied der Gladiatoren, Blankenburg. 2. Ouvert. „Rosamunde”, Schubert. 3. Liedjes en duetten. 4. Selectie „Aida”, Verdi. 5. Liedjes en duetten. 6. Wals „Soldatenlieder”, Gungl. 7. Intermezzo „Forget me not”, Macbeth. 8. Liedjes en duetten. 9. Entr'actemuziek uit „Faust”, Gounod.
11.20—12.20 Dansmuziek door de Savoy Hotel Orpheans.

Zaterdag 5 Maart.

5.05 Orgelconcert door Reginald Foort. 1. At the temple gates, Sellars. b. Close your eyes, Pennet. 3. Dixieland, bew. Stoddon. 4. You, Maurice.
6.45 Intermezzo.
6.50 Uitzending van een Welsh Programma uit Cardiff.
7.50 Het B.B.C.-orkest o. l. v. Percy Pitt. M.m.v. Henri Temianka, viool. 1. Balletsuite, Gretry-Franko. 2. Viool en orkest: Eerste vioolconcert in g-moll, Bruch. 3. Eine Steppenskizze aus Mittel-Asien, Borodin. 4. Ouvert. „Der Freischuetz”, Weber.
8.50 Uit het Londen Coliseum: Eerste en tweede scène van de eerste acte „Im weissen Rössl” van Benatzky en Stolz. Muzikale leiding: Charles Prentics.
9.40 „On the 9.40” Treinconversaties.
10.00. Vaudeville. 1. Eddie Coli, voordracht. 2. Nosmo King and Partner, Zwarte Komieken. 3. Jack Mackintosh, cornet-soli. 4. Claude Hulbert en Enid Trevor, „Some more nonsense”. 5. Florence Desmond, voordracht. 6. Leonard Henry, komiek. 7. Jack Payne's B.B.C.-Dansorkest. Vaudeville-kritiek door Ashley Sterne.
11.00—12.20 Dansmuziek door Ambrose en zijn orkest.

ROME 441,2 M. (680 k.P.)

Zondag 28 Februari.

4.20 Uitzending vanuit den „Augusteo". Symphonieconcert o.l.v. Dr. Willem Mengelberg.
 6.50 Engelsche Gramofoonplaten.
 8.20 Operette in twee acten „Il paese dei campanella" met muziek van Lombardo en Ranzato. Orkestleiding: Alberto Paoletti.

Maandag 29 Februari.

7.35 Gramofoonplaten.
 8.20 Concert, aangeboden door de Italo-Americana Petr. Comp.
 9.30 Lichte Muziek. Moderne Italiaansche Liederen en Karakterstukjes (orkest). In de pauze: Humoristische voordracht (met gramfofoonplaten).

Dinsdag 1 Maart.

5.05 Concert o.l.v. Enrico Martucci.
 7.20 Voordracht over Hongaarsche Muziek door G. Terranova.
 7.35 Gramofoonplaten.
 8.05 Gevarieerd concert.

Woensdag 2 Maart.

5.05 Gevarieerd concert o.l.v. Enrico Martucci.
 7.20 Gramofoonplaten.
 8.05 Aansluiting met het Theater Reale voor de uitzending van een opera.

Donderdag 3 Maart.

5.05 Orkestconcert o.l.v. E. Martucci.
 7.20 Causerie over het „Avondmaal" door Pater V. Facchinetti.
 8.05 Symphonieconcert o.l.v. Guiseppe Mulè.

Vrijdag 4 Maart.

7.10 Gramofoonplaten.
 8.05 Operette in drie acten „Das Dreimäderlhaus", van Schubert-Berté. Orkestleiding: Alberto Paoletti.

Zaterdag 5 Maart.

5.05 Concert o.l.v. Enrico Martucci.
 7.35 Gramofoonplaten.
 8.05 Aansluiting met de Kon. Opera.

ZEESSEN, 1635 M. (183,5 k.P.)

Zondag 28 Februari.

6.20 Uitzending uit Hamburg.
 8.15 Morgenwijding. Uitzending van het klokkenspel der Potsdammergarnizoenskerk „Von der Versöhnung". Orgelkoraal: „Allein zu dir, Herr Jesu Christ", Pachelbel. Koraal: „Jesu deine Passion", Vulpius. Schriftlezing: 2. Kor. 5, 14—21. Sopraan aria: „Er weidet seine Herde", Händel. Kerksonate in E-moll, 1ste deel, Rosenmüller. Voorlezing. Koor: „Hellig ist der Herr", B. A. Weber. Koraal: „Wirf dein Anliegen auf den Herrn", Mendelssohn. Preek door Dr. H. Koch. Koor: „Siehe, das ist Gottes Lamm", G. J. Weber. Koraal: „Christe, du Lamm Gottes", Praetorius. Voorlezing. Kerksonate in E-moll, 2de deel, Rosenmüller. Sopraan-solo: „Lasset uns mit Jesu ziehen", Bach. Slotgebed. Orgel: Passacaglia in D-moll, Pachelbel. Uitzoerenden: Kerkkoor der E.V. Luth. Drie-

eenheidsgemeente, o. l. v. Franke; Gerda Klemmt, sopraan; het Bastian-strijktrio; Milly Lohmann, orgel; spreker Ernst Wilhelmy. Hierna klokkengelui der Berlijnsche Dom.

10.20 Orgelvoordracht door Gert Thomas in het Ufa-palast. 1. a. Petite ouverture, Tschai-kowsky; b. Valse des fleurs, Tschai-kowsky. 2. La Cinquantaine, Gebriel-Marie. 3. Fantasie „Madame Butterfly", Puccini. 4. Les Millions d'Arlequin, Drigo. 5. Ich hebe meinen Finger auf, Sarony.

10.50 Uitzending voor de ouders, „Der Lehrvertrag" door Ir. Riedel.

11.20 Concert door de Berliner konzertverein, o. l. v. Clemens Schmalstich. 1. Carneval Romain, Berlioz. 2. Rome-suite, Bizet. 3. Twee Zweedsche dansen, Aulin. 4. Eine Steppenskizze aus Mittelasiën, Borodin. 5. Rhapsodie No. 6, (Pesther Karneval), Liszt. 6. Overture „Die Abreise", d'Albert. 7. Fragmenten uit „Samson en Dalila", St. Saëns. 8. Wals uit „Der Opernball", Heuberger. 9. Musikalisches Kunterbunt, Schmalstich. 10. a. Frauenherz, Jos. Strausz. b. Perpetuum Mobile, Joh. Strausz. 11. Diver-timento uit „De Dollarprinses", Fall.

12.20 Uitzending uit Hamburg.
 12.50 Uitzending uit Hamburg.
 2.20 Fritz Laukisch leest uit eigen werken.
 2.50 Dr. Alice Salomon: „Vom Wandel der Nächstenliebe".

3.35 Aansluiting met het Grosze Schauspielhaus voor de uitzending van de opera „Hoffmann's vertellingen" van J. Offenbach, Regie: Max Reinhardt, dirigent: Manfred Gurlitt. Gedurende de pauze bij „Lutter und Wegner".

5.35 De jonge generatie spreekt: „Sollen wir junge Menschen uns mit Politik beschäftigen?".
 6.20 Zigeunerliedjes door Hans Oppenheim en medewerkers.

7.20 Gevarieerd programma „Wandern und Marschieren", o. l. v. C. Bronsgeest, m. m. v. het omroeporkest o. l. v. Bruno Seidler-Winkler, Molly Wessely, Carl Jöken; Eugen Rex; het koor Maximilian Albrecht; het mandoline-ensemble Willy Rodenthal; Paul Dietrichs Schram-melkwartet en het blaasorkest van Carl Woit-schach.

± 9.20 Verslag op gramofoonplaten van de skiwedstrijden te Kitzbühel in Tirol. Daarna tot 11.50 dansmuziek door Efim Schachmeister en zijn band.

Maandag 29 Februari.

5.20 Muziekles door Herbert Just.
 6.20 Causerie door Dr. Goerdeler.
 7.20 Aansluiting met het Konzerthaus „Clou" voor de uitzending van het Groot Marineconcert ten bate van het Marine-Ehrenmal in Laboe bij Kiel, o. l. v. Alexander Fleszbürg. Korpslieder, Fritz Noack. 1. Huldigingsmarsch uit „Sigurd Jorsalfar", Grieg. 2. Overture „De vliegende Hollander", Wagner. 3. Admiral-Stosz-marsch. 4. a. Präsentiermarsch der Marine. b. Oud-Duitsche marsch naar melodieën uit de 16e eeuw, Kaempfert. 5. „Deutschland hoch in Ehren", grootë vaderlandsche potpourri, Lindemann. 6. Admiral Graf Spree-marsch, Fleszbürg. 7. a. Erbgröszherzog Friedrich-fanfare, Friedemann; b. Oud-Badenische signaalmarsch, Liese. 8. Melodieën uit Léhar's meesterwerken, Hruby. 9. Admiral von Holzendorff-marsch, Fleszbürg.
 ± 9.20 tot 11.20 uitzending uit Leipzig.

Dinsdag 1 Maart.

5.50 Muziekpraatje door Prof. Dr. Hans Mersmann.
 6.40 Dr. Erdmann en Dr. Röhr: „Kann Arbeitszeitverkürzung der Arbeitslosigkeit Steuern?".
 7.25 Uitzending uit Mühlacker.
 9.50—11.20 Uitzending uit Hamburg.

Woensdag 2 Maart.

5.20 Muzikale causerie door Prof. Vikt. Bickerich en medewerkers.
 5.50 Dr. Schlottmann: „Stellung und Befunde des Staatsoberhauptes in den Republiken".
 6.20 Prof. Dr. August Müller: „Wirtschaftlicher Wunderglaube".
 7.20 Uitzending uit Hamburg.
 8.55 Concert door het Berlijnsche symphonie-orkest o. l. v. Dr. F. Weissmann, m. m. v. Dr. Weissmann, viool. Schotsche fantasie, von Bruch.
 ± 9.30 tot 11.50 Dansmuziek door Paul Gocwin en zijn band en de Tango-kapel Aleman Bajou.

Donderdag 3 Maart.

5.20 Tijdschriften overzicht.
 6.50 Dansmuziek door Gerhard Hoffmann en zijn kapel. Refreinzing Leo Monósson.
 8.05 Uitzending uit Langenberg.
 ± 9.50 Concert door orkest van werklooz-musici o. l. v. Eugen Sonntag, m. m. v. G. Guttman, tenor.

Vrijdag 4 Maart.

5.20 Handelswetenschappelijke causerie.
 5.50 Muzikale causerie door Prof. Dr. Hans Mersmann.
 6.50 Walter Oschilewsky: Der arbeitende Mensch in der bildenden Kunst.
 7.20 Kurt G. Sell: „Worüber man in Amerika spricht".
 7.40 Uitzending uit Mühlacker.
 8.20 Uitzending uit Breslau.
 9.50 Uitzending uit Leipzig. Hierna populaire en dansmuziek door de kapellen Michael Schugalté en Adolf Ginsburg.

Zaterdag 5 Maart.

5.10 Radiotechnisch praatje door Ir. Nairz.
 6.50 Wijdingsuurkje.
 7.35 Uitzending uit Weeneh.
 ± 9.35 tot 11.50 dansmuziek door Leo Bermann en zijn kapel. Stichtingsfeest der Reichsbahn-Funkvereine, Gruppe Berlin. Dansmuziek door Schönfeld en zijn kapel.

KOPENHAGEN (Kalundborg)

1153 M. (260 k.P.)

Zondag 28 Februari.

9.20 Kerkdienst.
 11.20 Uurslag en klokkenspel v. h. raadhuus.
 11.20—12.20 Concert door Otto-Fessels. Instrumentaal Ensemble.
 1.20—1.50 Harmonica-concert.
 2.20—2.45 Gramofoonplaten.
 2.45—4.20 20ste Volksconcert vanuit de Studio te Axelburg.
 4.20 Kerkdienst.
 5.40 Voordracht.
 7.20 Uurslag van het raadhuus.
 7.21—8.00 Concert door het Omroeporkest o. l. v. Launy Gröndahl.
 8.00—9.30 „Michel Perrin of Politiepietegen wil en dank" komedie in fivee acten van Ch. Duvetier en Ch. Mélesville. Vertaald door Edgar Höver.
 9.40—10.20 Concert door het Omroeporkest o. l. v. Launy Gröndahl.
 10.20—11.50 Moderne Dansmuziek vanuit Restaurant „Wivex" o. l. v. Oscar Stalla.
 11.20 Uurslag en klokkenspel v. h. raadhuus.

Maandag 29 Februari.

5.16 Duitsche voordracht.

6.50 Voordracht.
7.20 Uurslag van het raadhuis.
7.21 „Familien Hansen”, klucht van Jens Locher.
7.35—8.20 Moderne Operette-muziek door het Omroeporkest o. l. v. E. Reesen. M. m. v. Paul Hansen, zang en Viktor Fischer, vleugel.
8.20 Zang door Aase Wallenström. Piano: Folmer Jensen. Voordracht door Thomas P. Hejle.
9.20—10.20 Klassieke muziek door het Omroeporkest o. l. v. Reesen.
10.20—11.50 Dansmuziek vanuit het Palace-Hotel o. l. v. H. Andersen.
11.20 Uurslag en klokkenspel v. h. raadhuis.

Dinsdag 1 Maart.

5.10 Voordracht.
6.50 Voordracht.
7.20 Uurslag van het raadhuis.
7.21 Het Oosten in de dramatische Muziek. Het Omroeporkest o. l. v. Emil Reese.
8.20 „Hist of her Torden”, hoorspel in één acte van Joh. Groth.
8.50 Uit Donizetti's Opera's (Gramfoonplaten).
9.20—10.30 Niels W. Gade-concert. M. m. v. Gudda Behrend, voordracht.

Woensdag 2 Maart.

5.10 Voordracht.
6.50 Voordracht.
7.20 Uurslag van het raadhuis.
7.20—8.05 Werken van Glinka door het Omroeporkest o. l. v. L. Gröndahl.
8.35—1.20 Dansmuziek door de Jeugd.
8.35—10.35 Louis Preils Radio-Dansorkest.
Refreinzing: Victor Cornelius en a. d. vleugel: Viktor Fischer.
10.35—11.20 „Valencia”-Dansorkest o. l. v. Aage Juhl Thomson.
11.20 Uurslag van het raadhuis.
11.20—12.20 Dansmuziek uit „Industri-Restaurant” o. l. v. T. Petersen.
12.20—1.20 Dansmuziek uit Rest. „Nimb” o. l. v. Jens Warny.

Donderdag 3 Maart.

5.10 Voordracht.
6.36 Technische causerie.
7.30—9.35 21ste Concert vanuit de Theaterzaal van het Staats-Omroep-Gebouw. Het Omroeporkest o. l. v. Prof. Nikolai Malko. M. m. v. Heinrich Schlusznuss, bariton.
9.35—9.55 Voordracht over Chineesche Lyriek door Clara Rosenberg.
10.10—11.50 Dansmuziek vanuit Rest. „Ritz”, Otto Lington en zijn Band.
11.20 Uurslag en klokkenspel v. h. raadhuis.

Vrijdag 4 Maart.

5.10 Voordracht.
6.40 Voordracht.
7.20 Uurslag van het raadhuis.
7.20 Piano-soli door Folmer Jensen. Sonate-moll, J. Haydn.
7.35—9.35 Aansluiting met het Industrie-Gebouw. Uitzending van de vergadering der Ingenieurs-Vereeniging. Inleidende voordracht: Carl Thalbitzer.
9.50 Werken van Knudåge Riisager door het Osward Ravn-kwartet, 2 violen-viola en cello en Ole Poulsen, clarinet. C. Bloch, fagot. Hertja Björvig, zang en Folmer Jensen, piano.

Zaterdag 5 Maart.

6.50 Voordracht.
7.20 Uurslag van het raadhuis.
7.21 Oude Dansmuziek door het Omroep-

orkest o. l. v. Launy Gröndahl.
8.10 Voorlezen uit werk van Hj. Söderberg door Missa Hellmers.
8.30 Populaire Deensche Muzeik door het Omroeporkest o. l. v. Gröndahl. M. m. v. Kaj Oluf Buch, zang en Viktor Fischer, piano.
9.45—10.20 Klanken uit de Jungle. M. m. v. Helge Bonnen, piano en een voordrachtskunstenaar.
10.20—11.35 Dansmuziek vanuit Rest. „Lodber” o. l. v. Kai Julian.
11.20 Uurslag en klokkenspel v. h. raadhuis.

LANGENBERG, 473 M.

(635 k. P.)

Zondag 28 Februari.

6.20 Uitz. uit Hamburg.
8.20 Uitzending van het klokkengelui van St. Gereon, Keulen.
8.25 Katholieke morgenwijding. Preek door Pastoor Dr. Robert Grosche. Kerkkoor St. Pantaleon, o.l.v. Bernhard Hartmann. Strienz (bas), Grape (piano), Hilgers (orgel).
9.35 Voor de zieken.
11.20 Gramfoonpl.causerie, „Kleine-Lithauense-reise”.
11.50 Dr. Hans Hartmann: „Jugend und Abrüstung”, indrukken van een Europeesche reis.
12.20 Concert door het Omroeporkest, o.l.v. Kühn. m.m.v. Rhein (viool) en Grape (piano).
3.05 Prof. Dr. H. Unger: „Musikalische Arbeitsgemeinschaft”.
3.50 Concert door het Dusseldorfer symphonie-orkest o.l.v. Dr. H. Paulig, m.m.v. Ilse Schneider (piano).
6.20 Prof. Dr. Hans Reichenbach: „Raum und Zeit”.
7.00 Vroolijk programma.
7.50 Uitz. uit Leipzig.
9.20—11.20 Dansmuziek door het Jazz-symphonie-orkest van Efim Schachmeister.

Maandag 29 Februari.

5.40 Letterkundige causerie door Dr. Bernhard Rang.
6.35 Actueele uitzending.
6.50 Robert Hoerger: „Krankenhilfe für Kriegsbeschädigte”.
7.20 Prof. Dr. Walter Bombe: „Volk in Toscana”, voordracht m. gramfoonplatenillustratie.
7.50 „Kann Henry zahlen”, hoorspel van Martin Dey, muziek van Hans Ebert, regie, Rieth.
9.55—11.20 Dansmuziek o.l.v. Eysoldt.

Dinsdag 1 Maart.

6.35 Radionieuws.
6.50 Dr. Kleinsorg: „Der heutige stand der Wohnungszwangswirtschaft in Preussen”.
7.20 „Paulus”, oratorium van Felix Mendelssohn-Bartholdy, door het Kamerkoor en het Orkest van den Omroep, o.l.v. Zimmermann.

Woensdag 2 Maart.

5.40 Dr. Justus Bier: „Heinrich Zille”.
6.00 Hecker: „Neue Wege in der Fürsorge-Erziehung”.
6.50 Dr. Lydia Rabinowitsch: 50 Jahre Tuberkuloseforschung.
7.20 „Europa zingt”, m.m.v. Rolf Ghatberg (zang) en Hans Ebert (piano).
7.50 Goethe's jeugd uit zijn werken.
9.25—11.20 Dansmuziek door Paul Godwin en zijn orkest.

Donderdag 3 Maart.

5.40 Goshwin P. Gat: „Gelbe Aestern”.

6.35 Causerie over arbeidsverzekering.
7.20 Muzikale causerie door Hans Ebert.
8.05 Symphonieconcert door het Omroeporkest o.l.v. Buschkötter, m.m.v. Dodja Feldin (cello).

Vrijdag 4 Maart.

5.20 Boekenoverzicht door Walter Stern.
5.40 Scholz: „Fuszgänger im Straszenerverkehr”.
6.35 Drie Duitschers spreken met elkaar.
7.20 Kurt G. Sell: Waarover men in Amerika sprekt.
7.35 Concert door het Omroeporkest, o.l.v. Eysoldt, Werken van Yoshitomo ingeleid en toegelicht door P. H. Gehly.
8.20 „Aber immer mit dem hohen Hut”, hoorspel van Georg Schwarz en S. Richards. Regie: Ulmann.
9.10 Technische causerie door Rudolf Kraege.
9.40—11.20 Muziek o.l.v. Wolf.

Zaterdag 5 Maart.

5.20 Oskar Höper: „Betriebskostensenkung beim Kraftwagen”.
5.40 Dr. Berger: „Die Genfer Kohlenkonferenz”.
6.00 Johnny Behm: „In einer dalmatinischen Hafenkneipe” (gramfoonplaten).
6.35 Causerie over Radiostoringen.
6.50 Prof. Dr. F. J. J. Buytendijk: „Ausdrucksformen des Geistes”.
7.20 Vroolijke avond ten bate van de „Winterhilfe”. Daarna muziek o.l.v. Wolf.
11.20—12.20 Meister der Jazz.

RADIO-PARIJS, 1725 M.

(174 k. P.)

Zondag 28 Februari.

8.05 Gramfoonplaten.
9.50 Gramfoonplatenconcert.
11.20 Concert georganiseerd door de „Société parisienne d'Outre-mer”.
11.50 Gramfoonplaten.
12.20 Godsdienstige Causerie door de E. P. Lhande.
12.40 Gewijde muziek.
12.50 Bilboquet als Standwerker.
1.20 Gramfoonplaten.
2.20 Gramfoonplaten.
3.20 Uitzending van het concert gegeven in de Salle Gaveau door de Association des Concerts Lamoureux.
5.20 Aansluiting met de „Notre Dame” te Parijs, uitzending van de 3de Vastenpreek door den E. P. Pinard de la Boullaye: „La révélation du grand mystère”.
7.20 Gramfoonplaten.
8.20 Vroolijk halfuurtje m. m. v. d'Albert en Cora Madou.
9.05 Lichte muziek door het Omroep-Orkest o. l. v. Maurice André.
9.50 Vervolg Concert.
10.50—11.50 Gramfoonplatenconcert.

Maandag 29 Februari.

7.20 Filmpraatje door Fred Cornelissen.
7.30 Boekbespreking door André Billy.
8.20 Uitzending van de voorstelling in het Théâtre national: Opera Comique: „Louise”, door Gustave Charpentier. M. m. v. Mevr. Ritter-Clampi en Orkest o. l. v. Lauwerijns.

Dinsdag 1 Maart.

7.20 Theaterpraatje door Pierre Brisson.

7.35 Kunstpraatje door den Heer Tabarant.
8.20 Concert: „La dannation de Faust”, Berlioz o. l. v. Piero Coppola, Gramofoonplaten.

Woensdag 2 Maart.

7.20 Voordracht over Duitse literatuur door Prof. Lichtenberger: „Schiller”.
7.50 Medische Causerie door Prof. Tanon.
8.20 Declamatie van Gedichten, Gramofoonplaten.
8.50 Aansluiting met het „Théâtre du Trianon-Lyrique”. „Sylvette”. Gedicht van Michel Carré. Muziek van Marc Delmas en Henri Fevrier. M. m. v. solisten en orkest o. l. v. Emile Archainbaud.

Donderdag 3 Maart.

6.20 Voordracht uit de Protestantische kerk van Passy door Ds. Marc Boegner: „L'Eglise et les question du temps présent”.
7.20 Causerie door Mac Orlan: „L'Aventure dans la vie contemporaine: En suivant les rails”.
8.20 Vroolijk halfuurtje m. m. v. de heer Bergeret en Mej. Cloé Vidiane.
9.05 Gramofoonplatenconcert.
9.50 Concert. Verzoekprogramma.

Vrijdag 4 Maart.

5.05 Voordracht over Muziekgeschiedenis door Jean Chantavoine.
7.20 Voordracht over de Koloniën door Prof. Ladreit de Lacharrière: „Quelques aspects de l'âme marocaine: La religion marocaine”.
8.20 Concert.
9.00 Gastronomisch praatje door Edouard de Pomiane.
9.05 Vervolg concert.
9.50 Vervolg concert.

Zaterdag 5 Maart.

5.20 Concert vanuit het Theater Pigalle door l'Association des Concerts Sihan.
7.20 Causerie.
7.30 Populair-Wetenschappelijke Voordracht door Georges Colomb.
8.20 Paul Reboux leest voor uit werken van Mirabeau en Danton.
9.00 Kroniek door Jean Rieux.
9.05 Literaire Avond. Declamatie van gedichten, o.a. van Banville, Baudelaire, Hugo, Béranger, Gautier en Musset.
10.05 Gramofoonplatenconcert.

OSLO 1071 M. (280 k.P.)**Zondag 28 Februari.**

7.20 Tijdsein. Hierna: Concert door het Omroeporkest o.l.v. Hugo Krampe.
8.20 Causerie over de romans van Sigrid Undset door Prof. F. Paasche.
9.25 Lichte muziek door het Akre-trio (viool en harmonika).
9.55—11.20 Dansmuziek (gramofoonplaten).

Maandag 29 Februari.

7.20 Tijdsein. Hierna tot ca. 10.05: Aansluiting met de Koninklijke opera te Stockholm: „Rigoletto”, opera in 4 actes van Verdi.
10.05—11.00 Gevarieerd programma ter gelegenheid van de schrikkelidag, en dansmuziek.

Dinsdag 1 Maart.

7.20 Tijdsein. Hierna: Symphonie-concert uit de Logen-zaal, m.m.v. het Philharmonisch orkest o.l.v. Olay Nieland.

9.25 Causerie door Nicolai Wergeland.
9.55 Sluiting.

Woensdag 2 Maart.

7.20 Tijdsein. Hierna: Concert door „Aguilar”, Spaansche liedjes bij de luit, of Kamermuziek.
7.50 Radio-tooneel.
10.20 Sluiting.

Donderdag 3 Maart.

7.20 Tijdsein. Hierna Landbouwhalfuurtje.
7.50 Concert gewijd aan Carl Nielsen. M.m.v. het Omroep-orkest o.l.v. Hugo Kramm en Mevr. Gudrun Illum (zang).
9.10 Actueele causerie.
9.25 Causerie door Paul Heltzen.
9.45 Causerie door Arnulf Gisvold.

Vrijdag 4 Maart.

7.20 Tijdsein: Hierna: Theaterpraatje door Leif Scheen.
7.50 Zang door Mevr. Ragnhild Kjelstrup (sopraan).
9.25 Voordracht door Prof. Dr. Oscar Hagem.
9.55 Sluiting.

Zaterdag 5 Maart.

7.20 Tijdsein. Hierna: Concert door het Omroep-orkest o.l.v. Hugo Kramm.
8.20 Declamatie.
9.25 Gevarieerd programma.
10.20—11.20 Dansmuziek (Gramofoonplaten).

STOCKHOLM (Motala)

1352 M. (221,9 k.P.)

Zondag 28 Februari.

10.20 Kerkdienst.
2.20 Voordracht door Prof. Guerlin de Guer.
4.20 Provinciaal programma.
5.20 Vesper.
6.50 Concert door het Omroeporkest. Zweedsche muziek.
8.05 Winterspel, hoorspel van Eyvand Johnson.
9.20—10.20 Solisten-concert m.m.v. Fritjof Kjellberg, Oluf Nielsen, Britta Norrby.

Maandag 29 Februari.

5.45 Praatje over politiek door Torvald Sachs. Rijksdag-kroniek.
6.50 Economische voordracht door Prof. Myrdal.
7.20 Aansluiting met de Koninklijke Schouwburg voor „Rigoletto” van Verdi.
± 9.25 Vervolg Opera-uitzending.

Dinsdag 1 Maart.

5.50 Deensche voordracht.
6.20 Algot Haquinus speelt de piano-sonate in C-moll van J. Haydn.
6.50 Voordracht gevolgd door debat door Arthur Lindhagen.
7.50 Concert door het Omroep-orkest.
9.20—10.20 Gramofoonplatenconcert.

Woensdag 2 Maart.

5.05 Gramofoonplaten.
7.20 Symphonieconcert door de Stockholmsche Concertvereniging o.l.v. Adolf Wiklund. M.m.v. Anna Tibelt (zang) en de Stockholmsche Studentenzangvereniging. Werken van J. Brahms.
8.35 Voordracht door Prof. Helge Nelson.
9.20—10.20 Dansmuziek.

Donderdag 3 Maart.

5.05 Gramofoonplaten.
6.50 „Ohne Sonne”. Liederencyclus van M. Sörgsky, gezongen door Knut Olof Strandb.
7.20 Voordracht door Anna Beckman.
7.50 Militaire muziek o.l.v. Ivar Widner.
9.20 Jonasson, Karl und Anna: Hoorspel — Hertha Odemann.
10.00—10.20 Piano-recital.

Vrijdag 4 Maart.

5.20 Gramofoonplaten.
6.50 Voordracht over Goethe door Dr. Ahlberg.
7.20 Vocaalconcert uit het Stockholms Concertgebouw o.l.v. Bror Arrhenius.
8.35 Voordracht.
9.20—10.20 Populaire muziek door strijkk.

Zaterdag 5 Maart.

4.50 Gramofoonplaten.
6.50 Voordracht door Prof. Jöran Sahlgren.
7.20 Dansmuziek.
9.20—11.20 Vervolg dansmuziek.

HAMBURG, 372 M. (806 k.P.)**Zondag 28 Februari.**

6.20 Bremer-Haven-concert uit de Bremer Vrijhaven. Klokgelui van de Dom te Bremen.
8.45 Morgenwijding: „Der Lebenswert o. Dankbarkeit”. Toespraak door Prof. Dr. V. Weyn. Orgelspel door Gerhard Gregor.
10.35 Theobald Bieder: „Der Sternhimmel Monat März”.
11.35 „Schaffe Dir einen Lebensraum”. Toespraak door C. H. Müller. Concert m.m. Alexander Schneider (viool), Rudolf Kupf (cello) en Gerhard Maasz (piano).
12.20 Concert in het Stadstheater te Flensburg ter gelegenheid van het Heinrich-Schütz-Fest o.l.v. Johannes Röder.
12.50 Concert uit Kiel. Orkest van werkloze Musici o.l.v. Hans Döring.
2.05 Wekelijksch Gramofoonplaten-overzicht.
3.50 Solisten-concert in de St. Nikolaikerk Flensburg ter gelegenheid v.h. Heinrich-Schütz Feest, o.l.v. Johannes Röder.
4.50 Zang door Hendrik Appels (heldenteno) Aan den vleugel: Hans Döring.
5.20 Rudolf Huch-Herdenking. Karl Pünd leest voor. Toespraak door Dr. Ernst Sand. Muzikale medewerking door het Norag Klezorkest o.l.v. Fritz Gartz.
6.05 „David und Goliath”, kleine opera van Karl Salomon. Regie: A. Secker.
6.50 Dialoog door Else Hoffmann en Anliese Greve: „Sportkleidung und Moral”.
7.20 Uit Berlijn: „Radio-Potpourri”.
9.50 Dansmuziek uit het „Trocadero”.

Maandag 29 Februari.

5.30 Dialoog door Dir. Stein en Gus Dahrendorf: „Erfüllt das städtische Verkeh wesen soziale Aufgaben?”.
5.50 Paedagogische uitzending. „Heini soll die Fürsorge”, radioschets van Hans Kruse.
6.50 Feestelijke bijeenkomst van de Vereniging van Architecten en Ingenieurs te Bremer herdenking van de geboortedag van Ludw. Franzius. M.m.v. Josef Schöberl (viool), Werner Riecke (cello) en Reinhold Krug (piano).
7.15 „Krieg über Sonja”, tooneelspel met ziek van Peter Franz Stubmann. Muziek Horst Platen. Regie: Leopold Sachse. Muzik leiding: Dr. Karl Böhm.
9.55 Heruitz. van buitenlandse stations.
10.20 Sluiting.

Dinsdag 1 Maart.

5.10 Vroolijk programma.

6.50 Concert: „Kermis-muziek” door het Norag-Kleinorkest o.l.v. Gerhard Maasz.

7.50 „Auferstehung der Schelme”: C. Schön-hals leest over Münchhausen, Dr. Eisenbart en TBI Euelenspiegel. Toelichting door Robert Walter.

9.50 Concert o.l.v. Adolf Secker. M.m.v. Alexander Schneider (viool), Gerhard Gregor (orgel) en het Omroeporkest.

Woensdag 2 Maart.

5.30 Vroolijke programma.

6.15 Prof. Dr. Grimm: „Die Reparationen im Lichte der Zeitgeschichte”.

6.50 „Kanak und Kusum”, voordracht over moderne Indische literatuur door Hans-Walther Betz.

7.20 „Drei Wiener Walzer”, korte operette van Joh. Strauss. Tekst van Hans Hansen.

8.20 „Die Entwurzelten”, hoorspel van Werner Schumann. M.m.v. het Omroeporkest o.l.v. Otto Eb'l von Sosen.

9.50 Dansmuziek door het Scarpa-orkest in „Haus Siegler” te Hamburg.

Donderdag 3 Maart.

5.50 Dr. Gerhard Venzmer: „50 Jahre Tuberkelbazillus. Wie Robert Koch den Erreger der Schwindsucht entdeckte”.

6.45 Oberreg. rat Jacques: „Die deutschen Trikerheilstätten”.

7.20 „Hinnerk de Löw”, hoorspel in Plat-duitsch dialect van Albert Mühl. Regie: Dr. Hans Böttcher.

8.05 Concert door het Omroeporkest o.l.v. José Eibenschütz. M.m.v. Ingeborg Piza (piano).

9.50 Dansmuziek door het Norag-Kleinorkest o.l.v. Horst Platen.

Vrijdag 4 Maart.

5.15 Vroolijk programma.

5.55 Gesprek met Max Behrens: „Ein Tag in der Norddeutschen Affinerie”.

6.15 Prof. Hans W. Jannasch: „Wie stellt sich der Nachwuchs zu den im Erziehungsfunk besprochenen Fragen? Die gesellschaftliche Lage und ihre Anforderungen an den Volkslehrer”.

6.50 Berend de Vries leest zijn novelle: „Schip op Strand”.

7.20 Kurt G. Sell: „Worüber man in Amerika spricht”.

7.35 Weenske Walsen en Weenske Operette-muziek o.l.v. Richard Richter.

9.40 Concert in Hotel Reichshof te Hamburg.

Zaterdag 5 Maart.

4.50 Vroolijk programma.

6.25 Concertina-muziek door de „Bandonium-Klub Sonamento”.

7.20 Uitz. uit Langenberg.

9.50 Dansmuziek door het Scarpa-orkest in „Haus Siegler” te Hamburg.

10.35 Dansmuziek uit het „Trocadero” te Hamburg.

TOULOUSE, 385 M (779k.P)**Zondag 28 Februari.**

8.05 Argentijnsche muziek.

8.20 Religieuze uitzending.

9.05 Operafragmenten (zang).

9.35 Weenske Muziek.

9.50 Accordeon-recital.

10.05 Operafragmenten (zang).

10.20 Gramofoonplaten.

10.35 Opera-fragmenten (orkest).

11.05 Fragmenten uit „Mignon”, opera van Thomas.

11.50 Zevende Symphonie, Beethoven.

Maandag 29 Februari.

8.05 Weenske Muziek.

8.35 Fragmenten uit opera's-comiques (zang).

8.50 Militaire Muziek.

9.05 Accordeon-muziek.

9.20 Symphonieconcert.

9.50 Zang.

10.05 Argentijnsche Muziek.

10.20 Orkestconcert.

10.35 Operette-fragmenten (zang).

11.05 Opera-fragmenten (orkest).

11.20 Orkestconcert.

11.50 Vervolg concert van 11.20.

Dinsdag 1 Maart.

8.05 Operette-fragmenten door orkest.

8.20 Opera-gedeelten (zang).

8.35 Militaire muziek.

8.50 Accordeon-muziek.

9.05 Gezongen operette-fragmenten.

9.20 Dansmuziek door Ray Brown's orkest.

10.20 Gramofoonpl.

11.05 Orgelconcert.

11.20 Liedjes.

11.50—12.20 Orkestconcert.

Woensdag 2 Maart.

8.05 Gedeelten uit opera's (orkest).

8.20 Gedeelten uit opera's (zang).

8.35 Operette-concert (orkest).

8.50 Symphonieconcert.

9.05 Fragmenten uit klankfilms.

9.20 Concert door de Soc. „La Chauterells”.

10.20 Operette-concert.

11.05 Fragmenten uit „Cavalleria Rusticana”, Mascagni.

11.20 Orkestconcert.

11.50 Vervolg concert van 11.20.

Donderdag 3 Maart.

8.05 Operette-concert (orkest).

8.20 Opera-concert (zang).

8.35 Militaire muziek.

8.50 Accordeon-recital.

9.05 Operette-liedjes.

9.20 Symphonieconcert.

9.35 Argentijnsche tango's.

9.50 Weenske muziek.

10.20 Dansmuziek van het Onderofficiers-Bal te Tarbes.

11.05 Vervolg der Dansmuziek.

11.20 Orkestconcert.

11.50—12.20 Vervolg orkestconcert.

Vrijdag 4 Maart.

8.05 Dansmuziek.

8.20 Weenske Muziek.

8.50 Fragmenten uit klankfilm.

9.05 Symphonieconcert.

9.20 Concert door het Orchestre des Americains o.l.v. Navarra.

10.50 Vervolg concert van 9.20.

11.20 Guitaar-recital.

11.50—12.20 Fantasie „Coppelia”, Delibes.

Zaterdag 5 Maart.

8.05 Militaire muziek.

8.20 Operetteliedjes.

8.50 Weenske Muziek.

9.20 Orkestconcert. Opera-muziek.

10.20 Symphonieconcert.

11.05 Operette-liedjes.

11.20—12.20 Orkestconcert.

MUHLACKER, 360,6 M.

(832 k. P.)

Zondag 28 Februari.

3.20 Concert door het Freiburger Concert-Orkest o.l.v. Rich. Fried.

5.45 Concert: Werken van Zuidduitsche componisten door het Strijkkwartet Sonner en Hildgard Völker (alt).

6.50 Franziska Kinz draagt voor „De Zachtmoedige” van Dostojewski.

7.20 Populair concert door het Omroeporkest o.l.v. Reinhold Merten: Verzoek-programma.

9.55—11.20 Dansmuziek.

Maandag 29 Februari.

6.00 Albert Brodbeck: „Wanderndes Theater”.

6.55 Hans Rosbaud: „Musikalische Grundbegriffe, ihr Wesen und ihre Bedeutung”.

7.25 Populair concert door het Omroeporkest o.l.v. Reinhold Merten.

8.20 „Als dig Firma verkrachte”, hoorspel van Nathan Asch.

9.55—10.30 „Ligt der Autarkie-Gedanke im britischen Reich”, actueel hoorspel.

Dinsdag 1 Maart.

6.00 Willi Ehmer: „Der südwestdeutsche Wirtschaftskörper. Eine kleine wirtschaftliche Heimatkunde”.

6.25 Dr. Helmut Kizling: „Die staatsrechtliche Stellung des Reichspräsidenten”.

6.55 Vroolijk concert door Arnold Cotte (fluit), Ernst Gruhm (hobo), Ernst Marx (klarinet), Walter Klein (hoorn) en Friedr. Zeitz (fagot).

7.25 Populair concert door het Frankfurter Omroeporkest o.l.v. Reinhold Merten. Solist: Franz Voelker (tenor).

9.55 Dr. Franz Wallner: „Bericht über das Goethe-Jahr im Südwestfunk”.

10.05 Liederenvoordracht door Aenne Lönholdt (sopraan) en Erich Itor (piano). Liederenvan Wilhelm Müller.

10.25—11.20 Dansmuziek.

Woensdag 2 Maart.

5.05 Dansmuziek op gramofoonplaten.

6.25 Prof. Dr. R. Liefmann: „Kartelle, Konzerne, Trusts”.

7.05 Populair concert door het Philharmonisch Orkest van Stuttgart o.l.v. Emil Kahn.

8.20 „Von der Frau und die Liebe”, hoorspel uit 30 eeuwen van Willy Haas en Artur Rosen.

10.05—10.35 Concert door Franz Neumaier (viola) en Rud. Boruvka (piano).

Donderdag 3 Maart.

6.00 Dr. Kümmerlen: „Arbeitslosenversicherung: Streitverfahren”.

6.25 Dir. Donau: „Deutsche Sozialpolitik und internationales Arbeitsamt”.

7.05 Populair concert door het Philharmonisch Orkest (Strijkers) o.l.v. Rudolf Guhr.

7.50 Programma, gewijd aan Goethe en Schubert. M.m.v. Margarete Teschemacher (sopr.), Helene Renate Lang (piano), Martin Lang (voordracht) en Wilhelm Schäfer (voorlezen uit eigen werk).

8.50 „Zaide”, Oostersch zangspel in 2 actes van Mozart, bew. door A. Rudolph.

10.30—11.20 Dansmuziek en populair concert door het Jazz-Ensemble van het Philharm. Orkest van Stuttgart o.l.v. Harry Risch.

Vrijdag 4 Maart.

6.00 Hans Reimann: „Stimmen der Tiere”.

6.25 Wetenschappelijke voordracht voor artsen: „Vergiftungen durch Verwechslung, Unachtsamkeit oder Gleichgültigkeit”.

7.05 Emil Hesz leest anecdotes.

7.25 Symphonie-concert door het Philharmonisch Orkest van Stuttgart o.l.v. Prof. Dr. Karl Hasse. M.m.v. Julius Patzak (tenor).

9.20 Uitz New-York, Kurt G. Sell: „Worüber man in Amerika spricht”.

10.00—11.20 Populair concert door José Formans en zijn orkest.

Zaterdag 5 Maart.

6.00 Dr. Stahlecker: „Arbeitsvermittlung”.

6.55 Walter Kordt leest „Eine Goethe-Novelle”.

7.05 Vilma Mönckeberg-Kollmar leest gedichten voor van Franz Werfel.

7.20 Vroolijke avond.

9.50—11.20 Dansmuziek.

bijeenkomst, welke gehouden wordt op 3 Maart a.s., Weste Wagenstraat 78, voorstellen inwacht betreffende onderwerpen, welke zij graag zouden zien behandeld met eventueele demonstraties.

Voor leden der afd. R'dam is bij om Karsen op aanvraag een prima meter voor diverse doeleinden beschikbaar.

Geregeld zullen in deze rubriek de event. mededeelingen van Bestuur, bijeenkomsten, etc. geplaatst worden.

Correspondentie gelieve u direct aan het Secretariaat te richten.

Hopende dat bij u ook de echte „Spirit” zal voorzitten en het motto steeds: „Excelsior” is, kunnen wij een goed verenigingsjaar 1932 ingaan.

Dr oms, tot den volgende keer. Vy 73 is dx.

De Secretaris: H. M. E. LINSE
PAoUB.

Secretariaat: Rosier Faassenstraat 16.
Rotterdam.

CQ de PAoUB!

In verband met QRP wedstrijd, verwacht ondergeteekende nog crds van: PAoRW en PAoXY. Deze oms verzoek ik beleefd, mij p.o. bedoelde crds toe te zenden.

Vy 73,
PAoUB.

VRAGENRUBRIEK.

Ochten.

D. L. B. — In de eerste plaats zouden we u aanraden, eens na te gaan of het toestel niet met een anderen luidspreker beter geluid geeft. De Bandfilter-Drie op zichzelf is kwalitatief uitstekend. Geeft bij u een andere luidspreker geen prima kwaliteit, dan moet er beslist een fout zijn in een onderdeel of in de montage.

Amsterdam.

J. C. M. Z. — 1. Een H.F. Det. Penthode. Zie het artikel van den heer D. Dekker in R. E. 1931 5, 6 en 7: 2. Plaatstroomapparaat. 3. Goed afvlakken en stabiliseren. 4. Ja, zeer zeker. 5. Ja, bij Fa. H. R. Smith te Amsterdam.

B. v. P. — Meer gegevens, dan reeds in R. E. vermeld, bezitten wij niet en in het algemeen geven wij ook niet de gegevens van handelsapparaten, voor zoover niet door den fabrikant zelf opgegeven.

P. C. de D. — De Superradiola is een vorm van een geneutrodyniseerd toestel. Neutrodyniseeren is alleen noodig bij gebruik eener triode in den hoogfrequenttrap. Een Superradiola is dus niet in te richten voor een schermroosterlamp.

G. A. V. — Een goedkope methode om gelijkstroom van spanning 110 Volt in spanning te verhoogen, bestaat niet. Alleen met een omvormer.

Voor kortegolfontvangst kan ook zeer goed automatische neg. rsp. worden toegepast.

J. C. B. — 1. Dit duidt op overbelasting. 2. Dat er vervorming is, kunt u vaststellen aan de in uw eerste vraag omschreven dansende meters, 3. „Het Draadloos-Amateurstation”; Deel I en II, door J. Corver en „Kortegolfontvangst” door J. J. Numans.

J. H. — Maak de schakeling voor de schermroosterspanning liever, zooals in het A.R.I.M.-schema is aangegeven.

E. W. R. de H. — 1. Liever een trap hoogfr. versterking voorschakelen. 2. Dit is veelal een kwestie van onderhoudskosten.

G. de L. — 1. Deze fabrikaten zijn vrijwel gelijkwaardig. Wend u voor de overige vragen tot den importeur der Ferranti-artikelen.

G. v. d. S. — Een voldoende nauwkeurig recept is hiervoor niet te geven. U kunt gebruiken de Varley smoorspoel van 3 H waar een aftakking van 1 H. op zit.

's-Hertogenbosch.

G. P. D. — 1e. De mededeeling is van den importeur zelven afkomstig. 2e. Ja, deze lamp kan niet als een glimlamp gelijkrichter sterk storen, speciaal op de lange golf. Dit is een H. F. verschijnsel. 3e. Is een kleine afwijking van een der banen. 4e. De bedoelde smoorspoel zal binnenkort besproken worden in de rubriek „Wat is er nieuws”.

Zaandam.

W. K. — 1. Dat zal wel gaan, maar U verliest uw neg. r.s.p. voltage van uw hoogspanning. U moet ook uw Neg. roostersp. ontkoppelen over een weerstand van 0.1 M. Ω met een cand. van minstens 1 μ F naar aarde. 2. Dit raden wij u niet aan, omdat het de toonkwaliteit bederft.

Rotterdam.

W. H. — 1. Deze lamp is voor serieschakeling op het gelijkstroomnet bedoeld. Heeft de zelfde karakteristiek als de A442 maar gebruikt een gloeistroom van 0.15 Amp. De metallisatie heeft zijn voordeelen. 2e. Zie het begin van het artikel van Dr. Noack in het vorige nummer. Door die phaseverschillen kan ook vervorming ontstaan.

E. G. R. C. — U zoudt moeten beginnen met na te gaan, of het plaatstroomapparaat in orde is, bijv. door het in verbinding met een ander toestel te probeeren.

Blijkt het plaatstroomapparaat in orde. dan is na te gaan of het toestel geheel volgens schema is gebouwd. Daarbij is dan op te letten of de laagfrequenttransformator misschien inductie van de transformatoren van het plaatstroom apparaat ondereaat. Brommen kan ontstaan door een defecten lekweerstand waardoor het detectorrooster feitelijk niet verbonden staat en zeer gevoelig wordt voor inductie.

I. F. O. — Bij een plaatstroomapparaat. dat 300 V. geeft, dus voldoende voor A, heeft het niets geen doel B te gebruiken.

W. K. R. — Wij zijn niet gerechtigd hierover mededeelingen te doen.

H. J. v. A. Jr. — 1 en 2. Het is nadeelig voor de lamp om tijdelijk de negatieve roosterspanning te onderbreken. Hierdoor kan de plaat warm worden en secundaire emissie optreden, waardoor het door u geconstateerd stroomverschil ontstaat. De negatieve roosterspanning is te hoog, deze moet iets onder 30 V. zijn. 3. De geluidsterkte wordt daardoor niet grooter. 4. Neen, niet op het geluid, wel op de kwaliteit. 6. Als de luidspreker dit verdragen kan, kunt u tot 8 Volt gaan.

G. H. — Het heeft geen zin om van een 20 Watt versterker op een 25 Watt versterker over te gaan, daar dit verschil niet is te hooren. Wilt u een goed hoorbaar verschil hebben, dan zult u op 50 Watt moeten overgaan.

C. v. d. H. — U doet het best, u te wenden tot de vragenrubriek van de Radiobode, aangezien wij met dit toestel geen praktische ervaring hebben.

Utrecht.

J. C. M. — Dank voor uw mededeeling. Wij zien nog geen volledig goede verklaring, maar de ervaring is van belang.

Een bruikbaar voorzetapparaat voor ultrakort is het in R.E. 21 en 22, 1931 beschrevene.

Hilversum.

J. v. S. — In een Bandfiltertoestel kan men even goed als in eenig ander apparaat een schermroosterdetector toepassen.

Schiedam.

H. A. — Doet u eens een poging om een andere detectorspoel ter beproeving te krijgen. Daar kan het n.l. aan liggen.

Wat het hikken van den weerstandversterker betreft, dit is te voorkomen door de neg. rsp. aan te leggen via een weerstand van 100.000 Ohm, waarbij een condensator van 0.5 μ F. verbonden wordt tusschen boveinde van dezen weerstand en aarde.

Heemstede.

G. v. d. H. — 1. Vrij zeker is de veranderde opstelling schuld aan zelfgenereeren van de hoogfrequentlamp. Dit zal met afscherming van de plaatleiding ten opzichte van de roosterleiding misschien verbeterd kunnen worden. De gepubliceerde opstelling werd door ons evenwel niet zonder reden zóo gemaakt.

2. De moeilijkheid met de trimmerinstelling zal wel verdwijnen als bovenstaande in orde is.

Breda.

L. v. W. — 1 en 2. De bijpassende uitgangstransformator voor BTH Senior achter RE 304 of RE604 is BTH type E, verhouding 18:1 en 15:1.

3. Bij te hooge verhouding treden spoediger overbelastingen in, zoodat men daarmee ook zeker niet te ver moet gaan.

Alkmaar.

P. E. D. — 1. In het toestel uit RE no. 48, 1927, zouden we als eerste lamp ook nu nog de A415 prefereren. Als tweede is ook A425 bruikbaar, maar de winst wordt niet zoo groot als u misschien verwacht.

2. De genoemde overeenkomstige lampen zijn ook bruikbaar.

3. Scheidingscondensator zeer gewenscht, kan 2000 à 5000 μ F zijn.

4. Wij geven de voorkeur aan regeling met condensator.

Benningbroek.

C. S. — Inderdaad is het toestel met E442 gemakkelijker af te regelen, maar zwakker in geluid dan met E445. Een lamp van een type, dat ongeveer het midden houdt tusschen de bovengenoemde, is eigenlijk het best.

Dordrecht.

J. F. L. — 1. Uw overweging, dat een grooter synchroniseertandwiel een grooter koppel geeft, is juist. De totale ijzerdoorsnede der tanden is evenwel ook van belang en die is bij u klein. U zult dus zeker minstens de gewone synchroniseer-energie noodig hebben.

2. De aanpassing van eindlamp aan glimlamp is inderdaad nooit heel goed, maar de practijk leert, dat men juist hier al gauw voldoende energie-overdracht heeft.

Arnhem.

J. A. B. — Zie o.a. Radio-Expres, No. 48, jaargang 1927.

A. M. C. S. — Vermoedelijk is het plaatstroomapparaat te klein, of onvoldoende afgevlakt.

Schraard.

H. W. — 1. Dit schema is niet zoo modern als de AA3. 2 en 3. Over zelf maken van bandfilters verscheen juist in het vorige nummer een artikel.

Groningen.

O. J. L. — Het Midar toestel is ons onbekend.

Enschede.

B. J. de B. — Bij de Reiszmicrofoon zijn inderdaad slechts twee verbindingen. Bij deze microfoon is nog een extra voorversterker noodig. Probeer u het liever met den electro-dynamischen luidspreker. Deze is heel goed bruikbaar, doch moet daarvoor niet achter een klankbord, of in een kast staan.

Eindhoven.

J. B. — 1. De pasta uit oude accu's is voor reparatie niet bruikbaar. Bij de tegenwoordige prijzen is het 't voordeligste, een nieuwe accu te kopen.

Hamersveld.

Th. A. v. K. — Het feit, dat de A.V.R.O. programma's vollediger worden opgenomen dan die van de andere Nederlandsche Omroepverenigingen is daaraan alleen en uitsluitend toe te schrijven, dat de andere omroepverenigingen ons de programma's niet uitvoeriger willen verstrekken. Indien zij dit wel deden, zouden vanzelfsprekend ook deze programma's volledig opgenomen worden.

Bussum.

H. Ch. L. — 1. Voor ontvangst met een

klein antennetje is 3 lampen wel wat weinig. 2. Genoemd schema zou u kunnen gebruiken, eventueel met nog een trap extra laagfr. versterking. 3. Wij weten niet, of deze lampen nog verkrijgbaar zijn. 4 en 5. Liever een gewone antenne. 6. Voor ontvangst met kop-telefoon werd een schema gegeven in R.E. No. 48, jaargang 1927.

Aedenhout.

W. R. P. — 1. Een zoo groot mogelijk en vooral niet te dun klankbord. 2. Niet beter.

Hillegom.

J. K. ? — Er mag niet vergeten worden, dat bij elk éénknopstoezel een compromis ontstaat. Dat wil zeggen, dat nooit over het geheele meetbereik op elke afstemming het uiterste aan selectiviteit en geluidsterkte bereikt kan worden. Men moet een gemiddelde kiezen, dat zooveel mogelijk over het geheele bereik tevredenstellende resultaten geeft. Wil men persé op elke afstemming uit een bepaald toestel, met een bepaald aantal lampen het uiterste halen, dan is afstemming door middel van één knop niet mogelijk.

Overigens vermoeden wij, dat bij u de zaak niet geheel in orde is, daar het bovenbedoelde compromis tot een beter gemiddelde kan leiden, dan u aangeeft. Vraagt u eens een andere detectorspoel ter beproefing, daar het mogelijk zou kunnen zijn, dat in de uwe een fout schuilt.

Oegstgeest.

W. L. — Deze veranderingen in toerental zijn het gevolg van kleine veranderingen in de netspanning. Een synchroniseerinrichting met tandwiel en electromagneten zorgt echter dat het toerental constant blijft.

Deventer.

H. M. Aangezien uw toestel op de kortere

golven wel goed werkt, zit er in de schakeling geen fout en moet verbetering uitsluitend worden gezocht in een betere spoelen-keuze.

B. — De juiste transformator voor uw doel is het type F, waarbij u kunt kiezen tusschen transformatieverhoudingen 1:14.5 en 1:17.

Indien u het timbre te hoog vindt, kunt u altijd over de pick-up een condensator schakelen, eventueel in serie met dezen condensator een variabelen weerstand ter regeling van het timbre.

Nunspeet.

G. v. d. P. Vermoedelijk gaf de oude transformator minder hoge tonen dan de tegenwoordig moderne transformatoren. Dit teveel aan hoge tonen kunt u gemakkelijk kwijt raken door over de secundaire van den transformator een condensator te plaatsen van 300 á 2000 μ F (hoe groter condensator hoe meer hoge tonen weg).

Leeuwarden.

H. H. W. — 1e en 2e. Deze verschijnselen wijzen op een fout in de detectorspoel. 3e. Een zeer goede lamp voor dit doel is de Geco PT4, waarbij 5000 Ω overbrugd door een condensator voor het hulprooster moet worden geschakeld. Dit is echter een 6 Watt eindlamp.

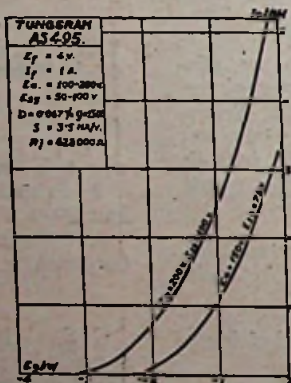
Hengelo.

H. B. — De gloeidraad rekt bij gebruik altijd. Verder staat de gloeidraad vooral bij de oudere typen nooit geheel in het midden van de plaat zoodat het zeer goed mogelijk is dat door statische aantrekking de gloeidraad sluiting maakt met de plaat. Een plaatstroomapparaat behoort daarom altijd van een zekering voorzien te zijn.

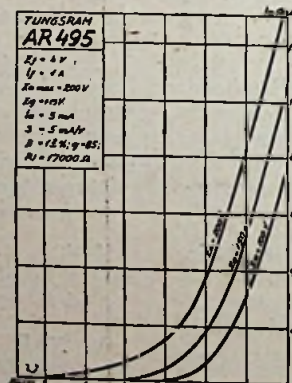
Onze schitterende 495 LAMPEN SERIE, bestaande uit: schermrooster-, detector-, weerstands- en indirect verhitte eind-lampen, is thans in voldoende hoeveelheden leverbaar. De graphieken dezer allernieuwste radio-lampen vindt U onderstaand.

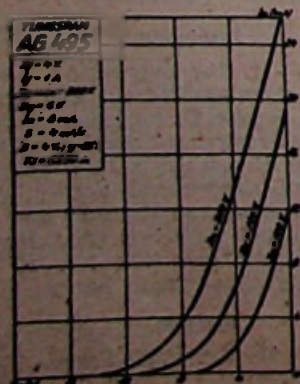
DE IDEALE LAMP!

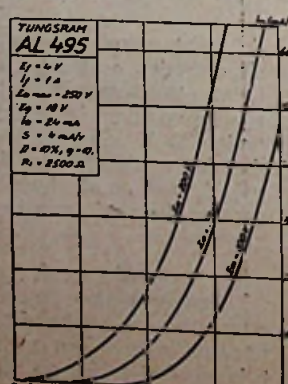
De A.S. 495 is de H.F. lamp bij uitnemendheid. Voor goede toepassing geve men haar een kleine negatieve roosterspanning 0-1 V en make liefst de schermroosterspanning variabel (potentiometer-schakeling). Ook als detectorlamp geeft zij enorme versterking bij grootere selectiviteit.

De A.R. 495 is een detectorlamp met bijzonder gunstige eigenschappen. Een steilheid van 5 m.A. V bij een versterkingsfactor 85 duidt het voldoende aan. Het koppellement met de volgende lamp kan zoowel een transformator (met groote primaire zelfinductie) speciale L.F. smoorpoel of weerstand zijn.

De A.G. 495 is een speciale detectorlamp bij transformator-koppeling. Haar groote steilheid en betrekkelijk kleine inwendige weerstand komen dan goed tot hun recht en geven alzoo een groote en zuivere versterking.

De A.L. 495 is een eindlamp voor wisselstroomvoeding. Eventueel brommen, veroorzaakt door het wisselstroomnet, wordt bij toepassing dezer lamp opgeheven. Bij het vervangen van de gewone eindlamp door de A.L. 495 moet men een paar wijzigingen in de montage aanbrengen. De gegevens hiervoor vindt men bij de verpakking.

TUNGSRAM-PRIJSDRAAG. Wij maken hiermede bekend dat de termijn voor het inzenden van onze prijsvraag-formulieren TUNGSRAM RADIO verlengd wordt tot en met 25 Maart a.s.

Vraag de nieuwe, complete THERMION prospectus

Aangeboden aan den meestbiedende de 1ste Jaargang van Radio-Expres. Gecartonn. met inhoud. (Compleet.)
Brieven onder No. T 557 Beijers' Adv.-Bur. Utrecht.

De weergalooze

„Celestion” Permanent Magneet Luidspreker

21 cM. Ø en 10 cM. diepte
PRIJS slechts f 26.50.

Voor den handel verkrijgbaar bij:

Verkoopkantoor „Celestion”

171, Pasteurstraat, den Haag. Telefoon 118898.

Zie beoordeeling van den Heer J. Corver, Radio-Expres No. 8.

VERWERKT TRANSFORMA ONDERDEELEN

IN UW APPARATEN

N.V. TRANSFORMER WORKS

Nw. UILENBURGSTRAAT 40

AMSTERDAM

SPAAR

Uw ontvanger met

THERMION

INDIR. VERHITTE PLAATSTROOMLAMPEN

Hooger rendement — Sluitingsproof

E. G. 1 Enkelph. gelijkv. f 4.50
(4 V; 1 A; 300 V; 120 mA)

*) D. G. 2 Dubbelph. gelijkv. f 6.50
(4 V; 1,1 A; 2 X 300 V, 120 mA)

*) Constructie voor patent aangemeld
Speciale plaatstroomlampenbrochure op aanvraag.

KLEINE ADVERTENTIES.

Prijs 1—5 regels f 2.50; elke regel meer 50 oent. bij vooruitbetaling

VERTEGENWOORDIGER.

Iemand, gevestigd op een der hoofdplaatsen op Java (Ned. Indië), wenscht als vertegenwoordiger in Ned. Ind. op te treden voor den alleenverkoop van Radio- en aanverwante artikelen, speciaal voor golfengten van 10/200 M.

Offerten met voorwaarden worden ingewacht onder No. 93 aan het bureau van dit blad.

Te koop voor meestbiedende: Radio-Expres jaarg. 1928 tot en met 1929. Radio-Nieuws jaarg. 1925 tot en met 1931.
A. Rijsterborgh. Phoenixstraat 24, Delft.

B. BRUNING
ELST (G.)

Varley

ALLE ONDERDEELEN VOOR DE:

„R. E. BANDFILTER CHASSIS” f 145.-

LEVERING: FRANCO HUIS.

Amateurs, bij bestelling compleet stel onderdeelen, wacht U een aangename, welkome verrassing. Bestel nog heden.

FOKKES RADIO

BEEKLAAN 278

TEL. 337230

DEN HAAG

levert uit voorraad:

Phenomeen luidsprekers

Thermion ontvanglampen

NORA RADIO

vraagt voor de provincies N.-Holland, Drenthe, Overijssel, Gelderland en Groningen een beslist vakkundig ingevoerd

REIZIGER

Uitvoerige aanbiedingen worden gaarne verwacht bij:

N.V. Handelsmij. „EXIMA”, Leidschestr. 29, Amsterdam

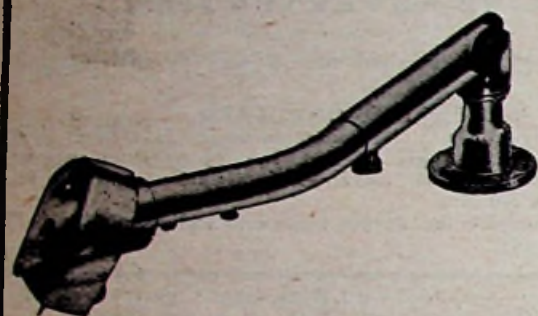
POPE — VENLO — levert

BLANK . . . . . }
MET ZIJDE OMSPONNEN } **EMAILLE**
en LITZE. . . . . } **DRAAD**

vlug en concurrerend.

NEDERLANDSCH FABRIKAAT

Vraag de nieuwe, complete **THERMION** prospectus

B. T. H. Pick-Up

is

A. V. R. O. Pick-Up!

ZIE A.V.R.O. KALENDER VOLGENDE WEEK

Pick-Up met arm f 24.-

Pick-Up los f 14.80

Fa. H. R. SMITH - KEIZERSGRACHT 150 - **AMSTERDAM**

Ter overname aangeboden prima werkend R. E. bandfilter 3 geheel volgens beschrijving, in kast, voor f 125.—
Brieven Coster Beukelsweg 81 B, Rotterdam.

Jong zakenman, gehuwd, zoekt betrekking als radio-monteur, tevens electricien.
Brieven onder letters M. S. Radio-Expres.

Gevraagd tegen uitersten prijs Radio-Expres 1930—1931 als mede Radio-Nieuws 1930—1931.
Brieven onder No. S 556 Beijers' Adv.-Bur. Utrecht:

WECO

ELECTRO MAGNETISCHE
ELECTRO DYNAMISCHE

LUIDSPREKERS

GEVEN U DE MEESTE VOLDOENING

PRIJZEN VANAF FL. 16.—

VRAAGT DEMONSTRATIE
BIJ UW HANDELAAR OF
TOEZENDING VAN ONZE
LUIDSPREKER-BROCHURE

N. V. RADIOFABRIEK „WECO”
AMSTERDAM

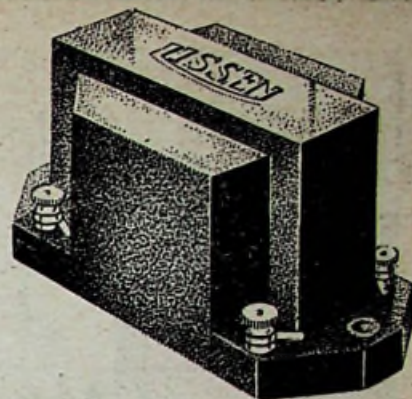
LIJNBAANSGRACHT 8-10 - TEL. 48566
SHOWROOM DAMRAK 57 - TEL. 41259

Nog altijd aan de spits LISSEN TRANSFORMATOREN

LISSEN HYPERNIK verh. 4-1

Deze transformator dankt zijn superioriteit aan den nikkel-ijzeren kern, die kleiner is dan gewoonlijk, waardoor ook de geheele transformator minder ruimte inneemt; hij is bijzonder geschikt voor draagbare toestellen. De **LISSEN HYPERNIK** werkt volmaakt, zelfs bij anode-stroomen van 5 mA en hooger, terwijl de windingen zoo ruim gedimensioneerd zijn, dat doorslag onmogelijk is. De primaire zelf-inductie is zeer hoog — 100 henry's — waardoor ingewikkelde schakelingen, zooals b.v. parallelvoeding e. d. overbodig zijn. Transformatie verhouding 4-1. Een gelijkmatige 100 voudige versterking over het geheele toonbereik is gemakkelijk te verkrijgen bij gebruik van lampen met een weerstand van 10.000 tot 20.000 Ohm. Goed voor 1e en 2e trap L. F. versterking.

L. N. 875

3.³⁰

LISSEN TOREX verh. 3-1

Lissen construeerde in haar laboratoria een uiterst kleinen transformator, welke door toepassing van het beroemde silicon staal veel betere resultaten geeft dan welke andere transformator ook.

Silicon-staal maakt den prijs laag, de kwaliteit hoog; daarom is de **Lissen Torex Transformator** ook in UW toestel op zijn plaats. Laag in prijs, hoog in kwaliteit, klein van afmeting, gemakkelijk te monteren, luchtdicht afgesloten, absoluut zuivere en „keiharde” weergave.

De Lissen Torex Transformator kost — ondanks al deze prima eigenschappen — slechts f 3.30.

L. N. 730

7.⁵⁰

LISSEN N.V. ROTTERDAM
Schiekade 157 - Tel. 43133

LISSEN

De magische formule:

THERMION

IS. 3. fl. 9.50

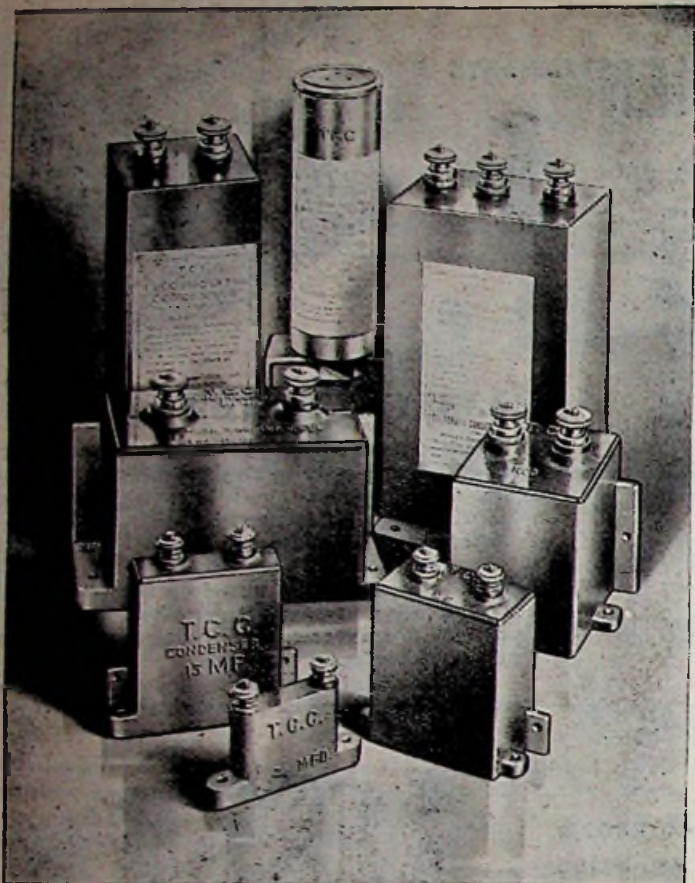
I. 253 fl. 7.50

I. 94. fl. 7.50

met een indirect verhitte Plaatstroomlamp

EG.1. (enkelph. gelijkr.) fl. 4.50. DG.2. (dubbelph. gelijkr.) fl. 6.50

voor SUPERIEURE ONTVANGST
op LANGEN TERMIJN.

T.C.C.

De absoluut

betrouwbare

condensator.

Nieuwe sterk verlaagde prijzen.

Bedrijfsspanning 250 Volt Gelijkstroom.			Bedrijfsspanning 300 Volt Wisselstroom.		
0.1	Mf.	f 0.80	0.02	Mf.	f 0.85
0.25	"	" 0.95	0.03	"	" 0.85
0.5	"	" 0.20	0.04	"	" 0.85
1	"	" 0.95	0.05	"	" 0.90
2	"	" 1.30	0.06	"	" 0.90
4	"	" 2.—	0.1	"	" 0.90
6	"	" 4.—	0.25	"	" 0.95
8	"	" 5.30	0.5	"	" 1.—
10	"	" 6.95	1	"	" 1.25
			2	"	" 1.80
			4	"	" 3.10

Electrolytisch.

Bedrijfsspanning	2000 Mf.	f 6.—
12 Volt		
Gelijkstroom	2 × 2000 Mf.	f 9.—

T. C. C. brengt een nieuwe condensator!

Gelijkstroom	Capaciteit	Prijs
Bedrijfsspanning	8 Mf.	f 2.95
tot 440 Volt		

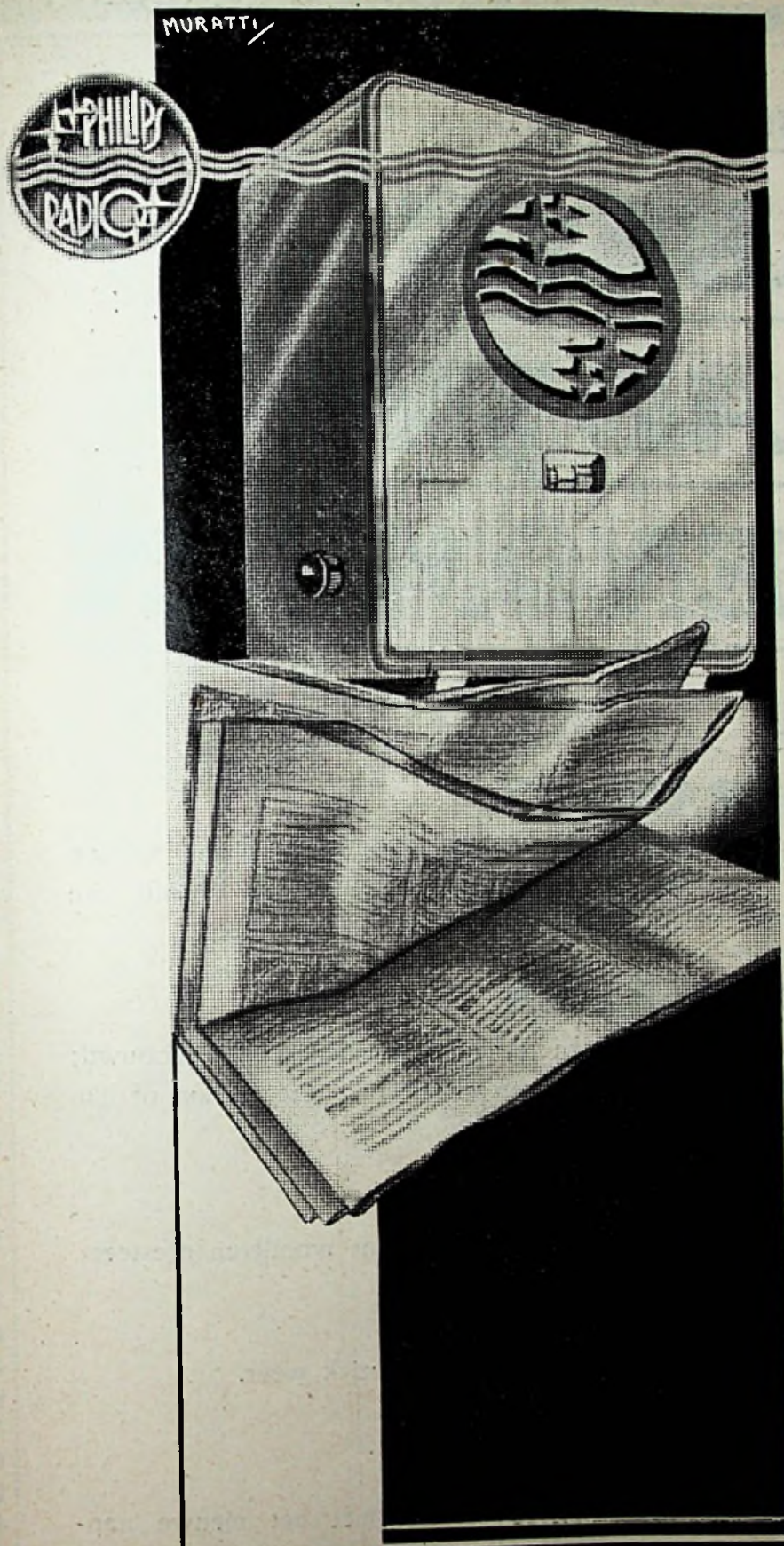
Electrolytisch principe.

Zelfs na langdurige overbelasting is doorslaan onmogelijk.

Zoodra de overbelasting ophoudt, werkt de condensator onmiddellijk weder normaal!

T. B. HOOGHOUDT
SPIJSTRAAT 34 - **AMSTERDAM.**

Europa's autoriteiten ZIJN HET EENS!

Zelfs in de verste hoeken van Europa was er geen krant, die niet tot den roem van de Philips 720a en 730a bijdroeg. De internationale autoriteiten op radio-gebied zijn het eens: de „super-inductie“-schakeling brengt de radio tien jaar vooruit. Duizenden en duizenden Philips 720a en 730a worden op dit oogenblik overal in Europa geplaatst, omdat iedere klank zuiverder en natuurlijker wordt overgebracht, dan met eenige andere schakeling mogelijk is.

PHILIPS 720a

Prijs f. 195.-

LUIDSPREKER No. 2109

Prijs f. 92.50

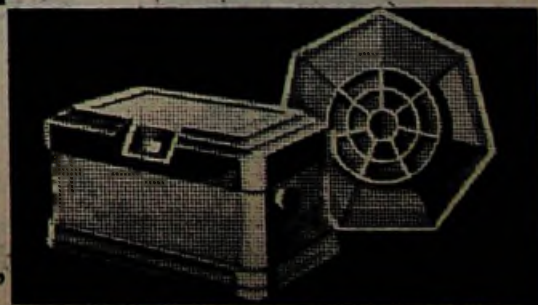
DE TOESTELLEN VOOR EUROPA

PHILIPS 730a

Prijs f 275.-

met ingebouwd en electro-
dynamischen luidspreker

„Nederlandsch fabrikaat koopen, beteekent:
minder belasting betalen.“

ONS DRIEVOUDIG SUCCES:

VARABESK

VARADYNE

PHENOMEEN

wenscht iedereen.

VARABESK,

een luidsprekerkast in bouwdoosvorm, schoon van lijn en kleur, elegant en beschaafd van verhoudingen, passend in ieder milieu.

VARABESK

kan binnen het uur door ieder worden gebouwd; daarbij is geen enkel stuk gereedschap of lijm nodig.

VARADYNE,

het eenvoudigste toestel voor den zelfbouwer, dat wonderen presteert.

VARADYNE

is selectief, gevoelig en geeft natuurgetrouw de muziek weer.

PHENOMEEN,

de nieuwe luidspreker met het nieuwe aanpassingssysteem.

PHENOMEEN

geeft een krachtige weergave, zoowel van de zeer diepe tonen als van het hooge register.

WEERSTANDEN VOOR UW TOESTEL

vervaardigd door

ELECTRAD

DRAADGEWONDEN
WEERSTAND, met
verplaatsbare aftakking.

REGELBARE
DRAADGEWONDEN
WEERSTAND MET KNOP.
Zeer goed contact verzekerd!

WEERSTAND
MET GLIJCONTACT
ter regeling van
netspanningen, enz.

„TRUVOLT” Weerstanden :
vast, regelbaar en met glijcontact.
Spanningsdeulers.

SPAGHETTI Weerstandjes,
weerstand-eenheden, „V” weer-
standen met middenaftakking,
weerstandjes voor automatische
negatieve roosterspanning. Reeds
sedert de vroegste periode der
radio-industrie heeft „ELEC-
TRAD” steeds de nieuwste en
beste onderdeelen gebracht voor
de fabriek, het laboratorium en
de amateurs. „ELECTRAD”
weerstanden worden dan ook
alom gebruikt.

VERTEGENWOORDIGERS:

A. A. POSTHUMUS, BAARN.

ELECTRAD

NEW-YORK, U. S. A.

*Fabrikanten van radio-onderdeelen,
electrische gramophoons, public
adres installaties, enz.*

(8)

Gereserveerd voor

N.V. De Groot & Roos

AMSTERDAM-C.

Prins Hendrikkade 84-85.

ONDERDEELEN VOOR DE „Radio-Expres” Superhet-Ontvanger!

„LEWCOS” Bandfilter-spoelen No. 51.

„LEWCOS” Oscillator-spoelen OSC—126. (3 golfbereiken, 20/45, 235/550, 1000/2000 M.).

„LEWCOS” Oscillator-spoelen TOS—126. (2 golfbereiken, 235/550, 1000/2000 M.)

„LEWCOS” Middelfrequent-transformatoren IFTP—38.

„KURZ KASCH” Fijnregelknoppen No. 592.

„ELECTRAD” Truvolt-weerstanden B—500.

„ELECTRAD” Potentiometers „Royalty”, 25,000 ohm.

„PYE” l.f. transformatoren No. 101.

„PYE” Lekweerstanden 1, 2 en 3 megohm.

„DRALOWID” Polywatt weerstanden 25,000, 50,000, 100,000 ohm.

„M—H” h.f. smoorspoelen.

Al deze onderdeelen onmiddellijk uit voorraad.

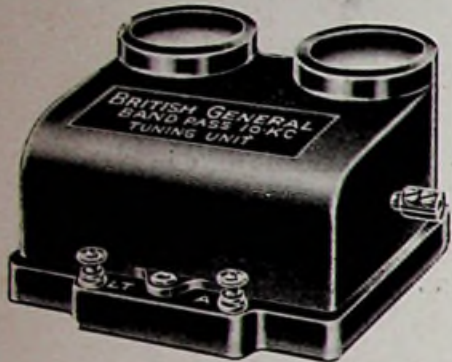
RADIO IMPORT A. A. POSTHUMUS

VONDELLAAN 15—17 — — BAARN.

ALLEEN DOOR TOEPASSING VAN EEN

DUBBEL BANDFILTER,

DUS ZOOWEL IN DE ANTENNE- ALS IN DE DETECTORRING, IS HET MOGELIJK VAN DE DAADWERKELIJKE VOORDEELEN VAN HET BANDFILTERPRINCIPE TEN VOLLE GEBRUIK TE MAKEN

DE **BRITISH GENERAL**

is de eenigste fabriek, die dergelijke stellen dubbele bandfilters vervaardigt.

Prijs per compleet stel, met ingebouwde schakelaars (verpakt in groene dozen met ARIM etiket), slechts **f 17.50**

Voor gebruik van deze Bandfilters geven wij een speciaal bouwschema (type B F 3) uit, hetwelk verkrijgbaar is tegen 40 cts. per giro (150380) of in postzegels.

N. V. Algemeene Radio Import Mij.
Nassau Ouwkerkstraat 3, 's-GRAVENHAGE

Atlas Universaal Smoorspoel.

Voorzien van vier aftakkingen. Bij uitstek geschikt voor aanpassing van luidsprekers aan pentode eindlampen.

Zelfinductie bij 60 ma. nog 35 Henry...

Weerstand: 385 Ohms.

Prijs: f 10.50.

Uit voorraad leverbaar door:

De Importeurs:

Gooische Radiohandel Hilversum. Telefoon 1983.

H.H. Amateurs,

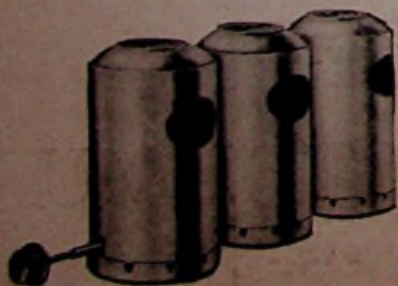
Wij hebben het ideale bereikt:

Wij brengen in den handel een nieuw stel onderdeelen met aluminium chassis, hetwelk in alle opzichten af is.

VRAAGT BROCHURE.

Fa. Ridderhof & Van Dijk. Tel. 345
De La Reylaan 37-39 - ZEIST.

De Varley Bandfilterspoelen behaalden een Eersten Prijs op de Londensche Radio-Tentoonstelling!!

De nieuwe **Afgeschermd** Bandfilterspoelen zijn thans ook in Holland verkrijgbaar.

Prijs f 23.80.

Besteltype: **BANDFILTERPAKKET No. BP.13. D.**

